

Et skævt blik på
kunsthistorien 6

Fusion som
forventet 3

Medierne påvirker
valg af studium 3

CAMPUS

A A R H U S U N I V E R S I T E T

16
09.10.06

Søren Kjeldgaard / AU- foto

Forskerne skal hente patentguldet

Danske universiteter fordoblede i 2005 salget af patenter og licenser. Dermed er de blevet markant bedre til at udnytte den guldåre, der kan være forbundet med at patentere forskning. Salg af patenter giver afkast til både universiteterne og forskerne og er en god måde at kommercialisere forskningen på i form af nye teknologier, processer, varer og tjenester.

På Aarhus Universitet er tendensen tydelig. Forskerne indberetter et stadigt stigen-

de antal opfindelser, og Patent- og Kontraktenheden, der tager sig af det juridiske og administrative arbejde, er på godt to år udvidet fra fire til syv medarbejdere.

Men der er uden tvivl et uudnyttet potentiale på Aarhus Universitet. Mange institutter indberetter slet ikke eller kun i meget begrænset omfang opfindelser fra deres forskning til patentering.

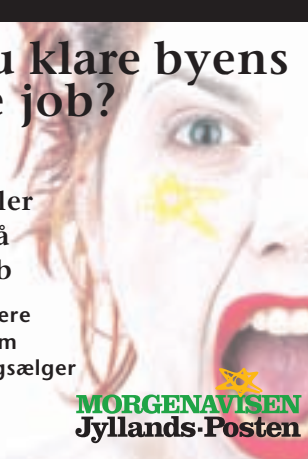
Side 8

Kan du klare byens
sejeste job?

sms JPJOB
til 1284 eller
klik ind på
jp.dk/jpjob

og hør nærmere
om jobbet som
telemarketingsælger

MORGENAVISEN
Jyllands-Posten

Det koster

Dekan Carsten Riis,
Det Teologiske Fakultet

Universitetsverdenen er under forandring som sjældent før. Det begyndte med nedsættelse af en bestyrelse med eksternt flertal, og vi har nu ansatte ledere. Forandringerne skyldes også, at sektorforskningen skal fusioneres ind i universiteterne. Og endelig skyldes det, at regeringen har tegnet et nyt Danmarkskort af færre, men større universiteter.

Det er ganske gennemgribende forandringer, og det er store forandringer for de mange mennesker, det vedrører. Der har lydt kritik af regeringens planer om fusioner, og man har hæftet sig ved, at Videnskabsministeriet ikke har fremlagt et gennearbejdet oplæg til diskussion. Derimod har det ikke skortet på visioner. Der er vel grund til at mane til lidt forsigtighed, når store ord tages i munden. Ord som elite og især verdensklasse bliver let devaluerede. Man siger jo, at tanker er toldfri. Det er nok sandt, men ord derimod koster. Det koster at ville være i den absolutte elite blandt verdens universiteter – og det betyder, at vi vil være blandt verdens 100 bedste. Det udfordrer, det kræver forandring, og det koster.

Vi vil forandre vores verden, vi vil hæve overliggeren en tak eller to. Men det koster.

Der er således en ganske enkel begrundelse for de mange forandringer i universitetsverdenen – vi vil være bedre. Vi vil forandre vores verden, vi vil hæve overliggeren en tak eller to. Men det koster. Til gengæld er det også sjovere at være med der, hvor man sætter sig høje mål.

Det er sandt, at man ikke automatisk bliver bedre af at være større. Derfor har regeringen heldigvis også besluttet at satse meget betydelige investeringer i de nye universiteter. Det vil i de kommende år føre til en vækst, vi ikke har set i årtier. I finanslovsforslaget for næste år er der afsat en milliard kroner ekstra til universiteterne, og over de følgende år følger en ny milliard hvert år. Det er en vækst, der kan mærkes, og vel at mærke i en periode med skattestop og pres på de offentlige finanser fra mange sider.

Det nye Aarhus Universitet er gennem en række fusioner ved at blive op til 50 % større og skal påtage sig mange nye opgaver. Den anden side heraf er, at vi har en forventning om vækst i basismidler og konkurrencemidler. Vi forventer flere ansatte, flere studerende, flere stipendier, nye lokaler og mere apparatur. Det er her, det med, at det koster, kommer ind i billedet.

For Aarhus Universitet bliver det en spændende opgave at sætte os mål for såvel helheden som enkeltdele. Det kræver en strategiplan, som kommer højt på dagsordenen i 2007. I den skal alle fag, fusionspartnere og enheder tænkes ind. I en verden, hvor store og mere standardiserede enheder vinder frem, kan konkurrencer vindes på marginalerne, dvs. der, hvor man er forskellig fra alle de andre, der også vil være bedst. Vi kan i mine øjne med fordel satse på Aarhus Universitets store fagvifte og solide placering i den europæiske universitetstradition. Der er brug for stærke fagmiljøer hele vejen rundt. Derfor vil en kommende strategi, der også omfatter ambitiøse planer for udvikling af teologisk og humanistisk forskning og uddannelse, bidrage til at sikre en stærk helhed af Aarhus Universitet, Danmarks JordbrugsForskning, Danmarks Miljøundersøgelser og Handelshøjskolen i Århus.

CAMPUS IN BRIEF

Success with patents

Researchers at the University of Aarhus have become more aware of the possibility of patenting inventions found through their research. This has meant an increasing number of reports on inventions, which suits university leaders just fine.

Head of the Patents and Contracts

Unit at the University of Aarhus, Mere-te Raahauge, describes this development as a success, at the same time emphasising that large numbers of inventions is not a goal in itself.

Inventions should result in patents, and the patents must be capable of being commercialised, otherwise there

is no revenue generated for the researcher or the university. And there, too, the trend is upward. A third of net income from a sold patent goes to the researcher. Patentable discoveries are most often made by researchers in the Health Sciences and Science faculties.

“Mohammed crisis” affects choice of course

A questionnaire survey among new students of Study of Religion shows in a number of cases that the crisis caused by the satiric Mohammed drawings was a factor in the choice of this course of studies.

A majority of those who answered yes to the question of whether conditions in society or current media debates have influenced their choice, specifically mentioned the “Mohammed crisis”.

However, a similar survey among Theology students showed that they did not consider the Mohammed crisis a factor in their choice. Director of Studies in Study of Religion, Professor Hans Jørgen Lundager offers this take on the difference:

“It’s more of a major decision to study Theology than Religion. Theologians often have a clearer idea of what is involved and why they want to study Theology, while students of Study of Religion could also have been attracted to Anthropology or Philosophy. Theology is more important on a personal level, while Study of Religion is a more general course of studies.”

The Mohammed crisis had only influenced the choice of course for some of the new students. In the survey, which was replied to by 84 % of those contacted, students were asked to name three sources or persons with the most influence on their choice of course of studies. Over 60 % checked “subjects

or teachers in school or upper secondary school”, making that the most marked source of inspiration. Other sources and persons, though “much less marked”, according to this year’s students, are friends, family, and discussion of religion in the media, newspapers, etc.

AU-Foto

PhD student from Århus behind the first teleportation between light and matter

“Teleportation is about moving an object between locations on the globe or in the universe – in practice by destroying the object and recreating it at the new site,” says PhD student Jacob Sherson.

The challenge is to make measurements and transfer an object without ever knowing it or learning about it. This is possible via a quantum channel between two spatial positions. Using this quantum channel, Jacob Sherson and his colleagues – as the world’s first – have succeeded in teleporting an object consisting of a light impulse to an atomic object. The atomic object was a gas of a thousand billion atoms, at a distance of 1/2 meter.

Although the phenomenon is well

known from science fiction, quantum teleportation cannot send Captain Kirk from his spaceship to a distant planet, but there are, however, great possibilities in the fields of modern communication and quantum information.

“An object in the quantum world can exist in several different states at once. One of the most fundamental attributes of such quantum states is that they cannot be copied without destroying the original. This means that the transfer of information in these states can theoretically be made completely impervious to attack. So we have an encrypted, 100 % safe data transfer, where no one can ‘eavesdrop’ and intercept data,” says Jacob Sherson.

The research breakthrough has just been published in the respected magazine *Nature*, and is regarded as a definitive step towards the development of the quantum communication network of the future. Research into teleportation is a cooperative effort by the Universities of Copenhagen and Aarhus. The experiment was carried out at the Danish National Research Foundation’s Centre for Quantum Optics, QUANTOP, at the Niels Bohr Institute. The research team at the Niels Bohr Institute is lead by professor Eugene Polzik.

Jacob Sherson will lecture on his results when defending his PhD thesis on Friday October 20 at 10.15 in Auditorium F at the Department of Mathematical Sciences.

udgives af Aarhus Universitet og udkommer hver 2. mandag i semestermånederne. Næste nummer udkommer 23. oktober Deadline for indlæg 16. oktober kl. 10.00.

Redaktion: Finlandsgade 23, 8200 Århus N
T: 8942 2330, e-mail: campus@au.dk

Ansvarshavende: Souschef Ingeborg Christensen.
T: 8942 2342; e-mail: ic@adm.au.dk

Abonnement: Et årsabonnement koster 150 kr. Studerende ved Aarhus Universitet 100 kr. Henvendelser vedr. abonnement rettes til Torben Johansen, T: 8942 1108, e-mail: taj@adm.au.dk

Announcer: dgmedia 7027 1155

Tryk: Avistryk Nord A/S

ISSN: 1604-1607

Anders Correll
Redaktør
T: 8942 2331
M: 2899 2235
ac@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332
M: 6020 2708
campus@au.dk

Hans Plauborg
Journalist
T: 8942 2334
M: 2899 2234
hhp@adm.au.dk

Sys Vestergaard
Journalist
– p.t. på barselsorlov

Martin H. Damsgaard
Journalist
T: 8942 2335
M: 6020 2626
mhd@adm.au.dk

Den forventede fusion

Der var få overraskelser i det endelige fusionsudspil fra Helge Sander. Mest overraskende var det, at fødevareforskningen deles ud på tre universiteter. Handelshøjskolen i Århus er endnu ikke afklaret om fusionen med Aarhus Universitet.

SAMARBEJDE

Danmark vil fra nytår gå fra 12 til 9 universiteter og fra 12 til 3 sektorforskningsinstitutioner. En halvering af antallet af institutioner – men ikke den radikale reduktion af antallet af universiteter, der i begyndelsen af året var lagt op til.

Bestyrelsesformand Jens Bigum glæder sig over, at Aarhus Universitet kommer væsentligt styrket ud af det store fusionsspil mellem universiteterne og sektorforskningsinstitutionerne.

– Vi har opnået en markant styrkelse af vores kompetencer, og vi vil som det næststørste universitet i Danmark komme til at stå stærkt i kampen om de studerende og forskningsmidlerne. Det er tre meget betydningsfulde institutioner, vi nu skal fusionere med, siger Jens Bigum, velvidende, at der endnu ikke er truffet en endelig beslutning om fusion med handelshøjskolen. I de papirer, som Videnskabsministeriet offentliggjorde på pressemødet, fremgår det ikke, at handelshøjskolen stadig forhandler om fusionen.

Det blev kun nævnt på pressemødet, og det ærgrer bestyrelsesformand Erik Højsholt fra Handelshøjskolen i Århus.

Krav til Videnskabsministeriet

Erik Højsholt påpeger, at handelshøjskolen stadig har en række krav til det kommende samarbejde, før bestyrelsen vil godkende fusionen. Det er ikke krav til partnerne i Det nye Aarhus Universitet, men derimod til Videnskabsministeriet.

– Vi har haft nogle meget positive forhandlinger med Det nye Aarhus Universitet, og jeg forventer, at det ender med en fusion, siger han.

Handelshøjskolen har tre klare krav/forventninger til Videnskabsministeriet:

1. At man ændrer universitetsloven, så handelshøjskolen kan oprettes som en Business School på Aarhus Universitet med betydelig kompetence og status nogenlunde som et fakultet.

2. At regeringen tilkendegiver, at der skal arbejdes videre med en samlet fusionsmodel, der omfatter alle mellemlange og videregående uddannelser i Århus.

3. At Videnskabsministeriet skaffer kapital til de ekstraudgifter, som den nye Business School påregner sig, når den efter planerne skal levere undervisning til nye uddannelser på bl.a. Det Landbrugsvidenskabelige Fakultet, tidligere Danmarks JordbrugsForskning.

– Det er tre klare forudsætninger, som vi skal have en positiv tilkendegivelse på, før fusionen kan blive en realitet. Jeg vil specielt fremhæve vores forventninger om at få tilført kapital. Det er ikke penge til at dække omkostninger i forbindelse med fusionen, men penge til at skabe nye uddannelser og vækst, siger Erik Højsholt, der forventer et svar fra regeringen inden for en måned.

Jens Bigum bakker op om han-

delshøjskolens krav/forventninger.

– Vi har haft et godt forhandlingsforløb med handelshøjskolen, og jeg er helt på linje med dens krav til Videnskabsministeriet. Derfor sender vi snarest et samlet brev til videnskabsministeren, hvor vi gør rede for vores fælles forventninger, siger han.

Fødevareforskningen delt i tre

En af de helt store sager, som efter sigende gav overarbejde lige til det sidste i Videnskabsministeriet, var intentionen om at samle fødevareforskningen på ét universitet, og det ærgrer Jens Bigum, at det ikke lykkes at samle den i Århus.

– Jeg har hele tiden ment, at den bedste og stærkeste løsning var at samle fødevareforskningen i Århus. Nu er den delt op på de tre store universiteter, og det betyder naturligvis, at vi skal være ekstra fokuseret på dette samarbejde, men vi vil selvfølgelig også blive konkurrenter på flere

områder, siger Jens Bigum.

Formanden for Danmarks JordbrugsForsknings bestyrelse beklager også opdelingen af fødevareforskningen.

– Vi er grundlæggende meget godt tilfredse med Århusfusionen, men vi havde naturligvis gerne set, at Landbohøjskolen og Danmarks Fødevareforskning var kommet med, så man havde holdt Børstingkernen samlet, siger Jens Kampmann.

For at komme kritikerne af den delte fødevareforskning, specielt landbruget, i møde, har regeringen bestemt, at der skal etableres et nationalt fødevareforum med repræsentanter fra erhvervslivet og de tre store universiteter KU, DTU og AU. Sammensætningen og kommissorium er endnu ikke lagt fast, men det er meningen, at formandskabet skal gå på skift mellem de tre universiteter.

– Det er den næstbedste løsning

TRE NYE, STORE UNIVERSITETER

Aarhus Universitet fusionerer med Danmarks Miljøundersøgelser, Danmarks JordbrugsForskning og forventeligt Handelshøjskolen i Århus.

Københavns Universitet fusionerer med Danmarks Farmaceutiske Universitet og Landbohøjskolen.

Danmarks Tekniske Universitet lægges sammen med Danmarks Fiskeriundersøgelser, Danmarks Fødevareforskning, Forskningscenter Risø, Danmarks Rumcenter og Danmarks Transportforskning.

De tre universiteter vil tilsammen lægge beslag på to tredjedele af den offentlige forskning og universitetsuddannelse herhjemme.

Mere på Videnskabsministeriets hjemmeside: www.vtu.dk

og et forsøg på at koordinere fødevareforskningen og vel et eller andet plaster på såret. Den bedste løsning havde været at samle hele fødevareforskningen i Århus – alt andet er en dårligere løsning, påpeger Jens Kampmann.

Anders Correll / ac@adm.au.dk

PØLSEGILDE

Anders Correll

I pluralismens tjeneste serverede Det Teologiske Fakultet også kalkunpølser ved det pølsebord, som der er tradition for ved fakultetets årsfest. Dem brændte grillmestrene dog inde med. Som altid samlede årsfesten mange studerende og ansatte både ved dagens indledende gudstjeneste og efterfølgende i Aulaen. Her havde de nye studerende mulighed for at hilse på dekan Carsten Riis, som her på billedet netop har fået sin portion af de eftertragtede svinepølser.

Garanti for forskernes frihed

Et flertal uden om regeringen vil garantere de frie forskere ytrings- og forskningsfrihed efter de kommende fusioner.

UNIVERSITETSLOV

– Det er et politisk nationalt ansvar at garantere for de frie forskeres ytrings- og forskningsfrihed. Det er deres resultater, Danmark skal leve af i fremtiden, siger Charlotte Fischer, universitetsordfører for Det Radikale Venstre.

Den garanti vil hun udstede gennem tilføjelser og præciseringer i universitetsloven, og det er en hold-

ning, både Socialdemokraterne (S), Dansk Folkeparti (DF) og Socialistisk Folkeparti (SF) bakker op om.

– Det er kolossalt vigtigt, at de frie forskere ikke er styret af nogen politisk eller kommerciel dagsorden og har friheden til at udtale sig. Det skal universitetsloven fuldt og fast støtte dem i, tilføjer Socialdemokraternes forskningsordfører Rasmus Prehn.

Skal bero på undersøgelse

Charlotte Fischer foreslår, at et udvalgt forskerteam skal følge den frie forskning i årene efter fusionerne og aflevere en rapport, der skal ligge til grund for de juridiske justeringer. Her er der igen bred enighed blandt

de fire partier, der dog ikke har haft tid til at drøfte detaljerne omkring undersøgelsen.

Flere af partierne foreslår også, at man finder frem til de lovmæssige præciseringer for forskernes ytringsfrihed gennem en debat i folketingsalen, da det vil blive svært at indfange emnet i en undersøgelse.

De fire partier ønsker rettelse i universitetsloven, fordi de seneste ugers debat om ny stillingsstruktur på universiteterne efter fusioner med sektorforskningen har afsløret, at de universitetsansatte forskere frygter for deres forsknings- og ytringsfrihed.

– Det er klart, der er en risiko i den retning, når sektorforskningsin-

stitutionerne kommer ind på universiteterne, siger forskningsordfører Jesper Langballe (DF). Men Venstres videnskabsordfører, Thorsten Schack Pedersen, understreger på det kraftigste, at de frie forskere ikke har noget at frygte.

Afvist som tankespind

– Det er ren og skær spekulation og tankespind. Hvis man kan give mig bare to eksempler på forskere, hvis forsknings- eller ytringsfrihed er blevet undertrykt i forbindelse med de forestående fusioner, vil jeg gerne give grønt lys til at undersøge forskernes frihed, siger Thorsten Schack Pedersen.

Sådanne eksempler kender forsk-

ningsordfører Morten Homann (SF).

– Jeg har en stribe eksempler på, at forskeres ytringsfrihed er blevet undertrykt. Primært fra DTU, Syddansk Universitet og RUC.

Men som han påpeger, bliver det ikke nødvendigt at finde beviserne frem, da de fire partier udgør et flertal i Folketinget og hurtigst muligt vil sætte undersøgelsen i gang.

Universitetsloven blev vedtaget i Folketinget den 8. maj 2003 af Socialdemokraterne, Venstre, Konservativt Folkeparti og Kristeligt Folkeparti.

Af Martin H. Damsgaard / mhd@adm.au.dk

Århus-kandidater scorer kassen

Den bedste vej til en høj løn er at læse i Århus og finde et job i København, viser ny undersøgelse fra Akademikernes Centralorganisation. Men det gælder kun DJØF’erne.

KARRIERE

Læs i Århus og find et job et job i København, når du er færdig med studierne. Sådan kunne et godt råd til kommende studerende lyde, hvis man skal tro de første delresultater fra en stor undersøgelse, Rambøll Management har lavet for Akademikernes Centralorganisation. Undersøgelsen viser, at den perfekte opskrift på at score en høj løn er at uddanne sig i provinsen og arbejde i hovedstaden.

Ifølge Benjamin Holst, chefkonsulent i Akademikernes Centralorganisation, er det i høj grad de høje lønninger hos samfundsvidenskabelige kandidater fra Aarhus Universitet, der trækker gruppen af provinsuddannede med job i København op.

– En del af forklaringen er, at Århus historisk set har nogle gode, populære samfundsvidenskabelige uddannelser, der har et fremragende ry blandt arbejdsgiverne. Derudover spiller, “jægersoldatsprincippet” og – så ind. De, der kommer igennem studierne i Århus, er simpelthen bare hårde, og så belønner arbejdsgiverne nye medarbejdere, der flytter i forbindelse med deres job, med lidt ekstra i lønningsposen, siger han.

– Det er de mest ambitiøse, der er villige til at flytte til København, fordi de går efter de gode stillinger, siger han.

Skynd dig

Undersøgelsen afslører også, at det giver højere løn at blive hurtigt færdig med sin uddannelse. De langsomme studerendes lønefterslæb fortsætter tilmed gennem hele karrieren, selvom de dog kan nå at indhente en del.

– Slutlønnen er det væsentligste argument for at blive hurtigt færdig, siger projektleder Rasmus Conradsen fra Rambøll Management.

Et relevant studiejob er det eneste der hjælper, hvis man vil have et job hurtigt efter endt uddannelse. Tallene viser, at 79 procent med et studiejob fik arbejde inden for et halvt år efter, de blev færdige, mens det kun gjaldt for 68 procent af de studerende uden relevant studiearbejde.

Derimod er hverken relevant praktik, ophold på et udenlandsk universitet eller valg af fag på studiet den rette mikstur, hvis man vil undgå at blive arbejdsløs efter endt uddannelse, viser de første analyser af tallene.

Sine Sunesen, formand for Akademikernes Centralorganisation, mener, at man skal være forsigtig med at overfortolke resultaterne, før den

Benjamin Holst, chefkonsulent, AC:

De, der kommer igennem studierne i Århus, er simpelthen bare hårde.

endelige rapport ligger klar midt i november.

– Det her betyder jo ikke, at vi skal råde de studerende til at læse i Århus og finde job i København eller lade være med at tage på studieophold og finde et studiejob i stedet, siger hun.

Århus skal passe på

Benjamin Holst advarer Aarhus Universitet mod at bruge resultaterne som en sovepude. Tallene viser nemlig, at humanisterne uddannet på såvel Roskilde Universitetscenter, Handelshøjskolen i København, Syddansk Universitet og Aalborg Universitet får en lidt bedre løn end kollegerne fra Århus.

– Du kan ikke lade humanisterne i stikken, fordi de samfundsvidenskabelige kandidater tjener kassen. Århus er det universitet, der er længst fra at gøre uddannelserne mere erhvervsrettede og være i samspil med arbejdsmarkedet, siger Benjamin Holst.

Claus Baggersgaard
Freelance journalist

BESTE KOMBINATION MELLEM UDDANNELSESSTED OG JOB:
Fra provinsen til København: 413.908 kr./år
Fra København til København: 394.289 kr./år
Fra provinsen til provinsen: 372.089 kr./år
Fra København til provinsen: 370.483 kr./år

Det frie valg lever

Med en så højtudviklet hjerne som menneskets kan vi frit vælge mellem vores handlinger, og det forpligter, lød det fra professor i psykiatri Raben Rosenberg, da de medicinstuderende holdt faglig dag.

HJERNEDAG

Går du, som så mange andre af os danskere, og bøvlér lidt med den dårlige samvittighed, er du få linjers læsning fra at blive endnu en undskyldning fattigere for dine handlinger.

Ifølge Raben Rosenberg, psykiatriprofessor og ledende overlæge ved Center for Psykiatrisk Grundforskning, er vores hjerner nemlig så højt udviklet, at de kan analysere moralske spørgsmål og frit vælge mellem forskellige handlinger.

– Et almindeligt menneske er ansvarligt over for sine handlinger og kan ikke undskylde sig med, at han agerer ud fra kemiske processer i hjernen, siger Raben Rosenberg.

Frihed med modifikationer

Det faktum er unægteligt dårligt nyt for nogle af os, men det er dog en lille trøst, at både hjernens biologi og omgivelserne sætter grænser for, hvor frit et valg vi står over for.

– Selvfølgelig kan man være fysisk forhindret i at udføre nogle handlinger. Med mine 1,78 m og kropsbygning vil det næppe være en god idé, at jeg forsøger mig som højdespringer, siger Raben Rosenberg og fortsætter:

– Svært skizofrene eller psykotiske personer kan man heller ikke drage til ansvar for deres handlinger. Det er syge mennesker, der kræver intens behandling.

Et spørgsmål om sjæl

Men når en ekspert i psykiatri, som Raben Rosenberg, argumenterer for den frie vilje blandt almindelige mennesker, er det så ensbetydende med, at han anerkender, at mennesket har en sjæl?

– Nej, så langt vil jeg under ingen omstændigheder gå. Men vi er nødt til at anerkende mennesket som et dualistisk væsen med en hjerne, der frit kan vælge og ikke er underlagt kemiske processer, siger han og tilføjer med et glimt i øjet:

– Men når folk siger, at sjælen lever videre efter døden, og vi ses deroppe i himlen, så håber jeg da, at de har ret.

Martin H. Damsgaard / mhd@adm.au.dk

Raben Rosenberg, professor i psykiatri:

Man kan ikke undskylde sine handlinger med hjerne kemi.

HELMUTH NYBORG indledte den faglige dag på Medicin med foredraget “Intelligens – er mænd klogere end kvinder?”. **CAMPUS** spurgte fire medicinstuderende, om de blev klogere på psykologi-professorens forskning.

DEBORA HAUPTVOGEL, 20 ÅR

Det var et spændende foredrag, som jeg blev klogere af, men jeg savnede nogle neurovidenskabelige facts. Han kunne godt have fremvist billeder af hjernescanninger, der underbygger hans forskning.

LICA JOHANSEN, 21 ÅR

Jeg fangede uden problemer hovedpointerne i hans forskning, men han var ikke god til at redegøre for argumenterne bag. Så det var svært at gennemskue, om hans metoder favoriserer det mandlige køn. Min erfaring siger mig dog, at han har ret i sine påstande.

THOMAS VOSS, 25 ÅR

Jeg vidste ikke så meget om ham i forvejen, så jeg har uden tvivl lært noget. Han fremstillede sine resultater fint og er mindre kontroversiel, end jeg troede.

TORSTEN LOFT ANDERSEN, 29 ÅR

Selvfølgelig lærte jeg noget, men jeg synes, han brugte for meget energi på at bortforklare kritikken af sin forskning. Jeg tror i øvrigt, han har ret i sin påstand: At de virkelig kloge mænd er mere intelligente end de virkelig kloge kvinder, men man skal ikke glemme, at han også siger, at der er flere middelkloge kvinder end mænd.

Århus-fysiker bag gennembrud i teleportation

– Teleportation handler om at flytte et objekt mellem steder på kloden eller i universet – i praksis ved at destruere objektet og genskabe det på ankomststedet, siger ph.d.-studerende Jacob Sherson.

Den unge kvantefysiker fra Institut for Fysik og Astronomi har ledet det eksperimentelle arbejde bag teleportation, der betegnes som et gennembrud i udviklingen af fremtidens kvantekommunikation. Resultatet er netop publiceret i det ansete

internationale tidsskrift *Nature*.

Udfordringen består i at måle på og overføre et objekt uden nogen sinde at kende det eller lære noget om det. Dette er muligt ved hjælp af en kvantekanal mellem de to rumlige positioner. Med denne kvantekanal er det nu lykkedes for Jacob Sherson og hans kollegaer – som de første i verden – at teleportere et objekt bestående af en lyspuls til et atomart objekt. Det atomare objekt var en gas af tusind milliarder ato-

mer, som lå en halv meter væk.

Sikker overførelse af data

Selvom fænomenet er kendt fra science fiction, så kan kvanteteleportation langt fra sende Kaptajn Kirk fra sit rumskib til en fjern planet, men inden for moderne kommunikation og kvanteinformation er der derimod store muligheder.

– I kvanteverdenen kan et objekt eksistere i flere forskellige tilstande samtidigt. En af de mest fundamen-

tale egenskaber ved sådanne kvante-tilstande er, at de ikke kan kopieres uden at ødelægge originalen. Det betyder, at informationsoverførslen ved disse tilstande i princippet kan gøres fuldstændig sikker mod angreb. Der er altså tale om en krypteret og 100 procent sikker dataoverførsel, hvor ingen kan “lytte med” og opsnappe data, siger Jacob Sherson.

Forskningen i teleportation er et samarbejde mellem Københavns Universitet og Aarhus Universitet.

Eksperimentet er udført ved Danmarks Grundforskningsfond Center for Kvanteoptik, QUANTOP, ved Niels Bohr Institutet. Forskergruppen på Niels Bohr Institutet ledes af professor Eugene Polzik.

Jacob Sherson holder en forelæsning om resultaterne i sit ph.d.-forsvar fredag den 20. oktober 2006 kl. 10.15 i Auditorium F på Institut for Matematiske Fag. /ac

Muhammed-krise påvirkede studievalg

En undersøgelse blandt de nye studerende på Religionsvidenskab viser, at Muhammed-krisen blandt andet åbnede deres øjne yderligere for, hvor stor indflydelse religion har på samfundet i dag. Det var for flere af dem medvirkende årsag til deres studievalg.

STUDIEMOTIVATION

En spørgeskemaundersøgelse blandt de nye studerende på Religionsvidenskab viser, at Muhammed-krisen for fleres vedkommende havde indflydelse på, at de valgte netop den uddannelse. I undersøgelsen nævnes krisen specifikt af et flertal af de studerende, der har svaret ja til, at samfundsmæssige forhold eller aktuelle debatter i medierne har haft indflydelse på deres valg.

CAMPUS tog kontakt til de studerende for at høre uddybende begrundelser på det svar.

– Muhammed-krisen var en øjenåbner i forhold til, hvad religion har af betydning i samfundet. Hvis man ikke havde tænkt over det før, så

gjorde man det i hvert fald nu, forklarer Linnea fra den nye årgang.

Fra samme årgang siger Kamilla:

– Det var et svært spørgsmål at svare på. Jeg havde allerede valgt studium, men Muhammed-krisen var med til at forstærke min fornemmelse af, at det var det rigtige valg. Religion er kommet endnu mere op, og man tænker endnu mere over religionens betydning i hverdagen. Det er et centralt samfundsemne. At der er sådan en opmærksomhed på ens fag i medierne, forstærker også vores jobmuligheder efter studiet.

Orienteret mod omverdenen

En tilsvarende undersøgelse blandt de teologistuderende viser derimod, at de ikke tillægger Muhammed-krisen betydning for deres studievalg. Studieleder, professor Hans Jørgen Lundager Jensen på Religionsvidenskab mener, at den forskel kan skyldes, at de studerende på Religionsvidenskab generelt er meget orienteret mod, hvad der rører sig i omverdenen, hvilket både Linneas og Kamilas svar også tyder på.

Hans Jørgen Lundager Jensen siger:

– Et bud kunne være, at det er en større beslutning at læse teologi end religionsvidenskab. Teologerne har ofte en klarere ide om studiet og om,

hvorfor de vil læse teologi, mens de studerende på Religionsvidenskab også kunne være tiltrukket af fag som antropologi eller filosofi. Teologi er vigtigere for en selv, mens religionsvidenskab er et mere bredt fag.

Muhammed-krisen har som sagt kun en vis indflydelse på studievalget for nogle af de nye religionsvidenskabsstuderende. I undersøgelsen, som havde en svarprocent på 84, er det en tredjedel af de studerende, som bekræfter, at samfundsmæssige forhold eller aktuelle debatter spillede en rolle, da de skulle vælge studium, og det er altså Muhammed-krisen, som flertallet tænker på.

I undersøgelsen skulle de studerende desuden angive de tre kilder eller personer, som har haft størst betydning for deres valg af uddannelse. Mere end 60 procent af de studerende satte et kryds ved "fag og lærer i skolen og/eller gymnasiet", og det blev dermed den mest markante inspirationskilde. Andre kilder og personer – dog langt mindre markant – er ifølge den nye årgang venner, familie og omtale i medier, avisartikler m.m. om religionsspørgsmål.

Udvikling af nye kurser

Det er første gang, Det Teologiske

Fakultet laver så nøje undersøgelser af de studerendes bevæggrunde for studievalg, og det var ikke mindst interessant at få indblik i i år, hvor søgningen til religionsvidenskab steg med 66 procent.

Undersøgelsen øger kendskabet til de studerende på årgangen, og det kan være med til, at nye kurser kommer på skemaet.

– Vi vil gerne vide, hvor de studerendes interesser er. I dette semester udbyder vi f.eks. et nyt kursus om fantasy og religion, hvor vi bl.a. ser på, hvordan det spirituelle og rollespil spiller ind. Vi har ikke planer om at lave noget specifikt om Muhammed-krisen lige nu og her, men det er en forudsætning for at gøre det, at vi ved, at de studerende interesserer sig for den, siger Hans Jørgen Lundager Jensen.

Studieinformationsundersøgelsen er led i et større kvalitetsarbejde, hvor Det Teologiske Fakultet nøje følger hver årgang – ikke kun mht. studievalg, men også årsager til frafald.

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Sander klar til at drøfte "frihed"

Videnskabsministeren vil gerne drøfte mere "frihed" til bestyrelserne på landets universiteter. Han synes, det er et et godt tema.

– Jeg har allerede inviteret bestyrelsesformændene til et møde i november under den overskrift, fordi jeg gerne vide, hvad de egentlig mener med frihed, siger han.

– Ifølge aviserne, er der nogle (bestyrelsesformænd, *red.*), der forestiller sig, at man f.eks. helt kan se bort fra ministeriets indblanding i de offentlige midler, som universiteterne modtager. Det kan jeg selvfølgelig ikke. Jeg har et ansvar over for Folketinget og rigsrevisorerne. Derfor er der selvfølgelig nogle grænser for universiteternes frihed, men de bør være så beskedne, at det ikke giver problemer for universiteternes selvstyre, siger Helge Sander.

Aarhus Universitets bestyrelsesformand Jens Bigum efterlyste senest mere frihed til bestyrelserne i sin tale ved årsfesten.

– Det vil være meget naturligt, at videnskabsministeren giver bestyrelserne større beføjelser til at lede de meget store universiteter, som snart ser dagens lys, fastslog han med henvisning til, at universiteterne fremover skal håndtere langt større enheder, der både er mere sammenfattede og spredt over hele landet, og som får større berøringsflader til flere ministerier. /ac

Din nye sparringspartner

Bedre service, flere tilbud

Sammen med C3 får du en kvalificeret sparringspartner gennem hele dit studium og hele din karriere. Vi dækker alt fra skabelse af netværk, studieture til Kina, virksomhedsevents, kompetenceudvikling, forsikring ved arbejdsløshed, juridisk bistand til mange gode rabataftaler.

C3 tilbyder det hele samlet i ét hus.

C3 a-kasse giver dig økonomiske tryghed, hvis du bliver ledig – og rådgivning om jobsøgning og karriereveje, så du hurtigst muligt kommer i job igen. Som nyuddannet har du ret til både dagpenge og feriedagpenge. Meld dig ind senest 14 dage efter sidste eksamen.

C3 organisation kan hjælpe med at udvikle din karriere efter dit studium. Vi kan bl.a. hjælpe med en karriere i udlandet, kontraktgennemgang, kompetenceafklaring, karriererådgivning og start af egen virksomhed.

Få et relevant studiejob

Du har som medlem adgang til vores jobbank. Her kan du finde både relevante studiejob samt spændende karrieremuligheder, når du er færdig.

Læs mere om, hvad vi kan gøre for dig på C3.dk.

ledelse
og økonomi

C3.dk

Marias fornemmelser for det skæve

En undren over det omfattende genbrug af materialer fra antikken i middelalderens byggeri blev afsættet for Maria Fabricius Hansens disputats. Her står hun ved Pantheons søjler i Rom 2002 under arbejdet på disputatsen. Pantheon er det bedst bevarede antikke tempel i Rom, fordi det tidligt i middelalderen blev genindviet og genbrugt som kirke og derfor vedligeholdt.

– Genbrug af bygninger eller materiale giver arkitekturen en dybere og rigere betydning. Det gjaldt i fortiden, og det gælder også i dag, siger kunsthistorikeren med det skæve blik på fortiden.

To rejser til udlandet fik afgørende indflydelse på den karriere som kunsthistoriker, som Maria Fabricius Hansen har skabt sig med sit skæve blik på kunsthistorien og sit faglige blik for de skæve kapitler, der er indskrevet i samme historie.

Forherligelsen af renæssancen har hun gjort op med. Historien om genbrug af antikke søjler og sten gav hende en doktorgrad. Og nu studerer hun groteske figurer og dekorationer fra 1500-tallet for at kortlægge datidens forhold mellem natur og kultur og blive klogere på en kunstnerrolle, der går Vorherre i bedene.

Så jo, det skæve pirrer Maria Fabricius Hansens nysgerrighed. Og med den brede palet på tværs af fag skriver den 42-årige lektor den skæve kunsts historie, så den også bliver en historie om mennesker, mentalitet og identitet.

Muligheden for at inddrage så meget af det humanistiske felt som muligt gjorde også udslaget, da Maria Fabricius Hansen fulgte sin lyst og valgte kunsthistorien frem for det medicinstudium, som egentlig var besluttet, da hun for små 25 år siden pakkede rygsækken til sin forestående rejse sydpå.

For også dengang buldrede budskabet om overflødige humanister så højlydt i medierne, at den nyudsprungne student havde indstillet sig på en mere sikker fremtid i lægeverdenen. Men Prado-museet i Madrid, Uffizierne i Firenze og en lang række andre kulturperler, som hun oplevede sammen med sine rejsefæller, sporede hende ind på kultur- og kunsthistorien. Så Maria bestemte sig om i løbet af det år, hvor kemi- og fysikkurser skulle supplere den sproglige studentereksamen.

Mødt med skepsis i Italien

Nogle år senere, da konferensstudiet nærmede sig afslutningen, tog Maria Fabricius Hansen til Rom for at få hul på den myteomspundne renæssance, hun endnu ikke havde beskæftiget sig med.

– Jeg fandt den nok lidt for kedelig og pæn. Havde jeg vidst, renæssancen var så skæv, var jeg gået i gang med den lidt før, siger hun i dag om den periode, der skulle blive en hovedkilde i den forskerkarriere, hun dengang endnu ikke så meget som overvejede som en mulighed.

Set i bakspejlet kom de tre måneder på Det Danske Institut i Rom i 1991 dog til at få indflydelse på nogle valg for den kommende magister. Og i det hele taget har studieopholdene i udlandet næret og inspireret hendes forhold til sit fag.

– Du møder kunsthistorikere, der sidder på biblioteket fra morgen til aften stærkt optaget af det, de laver. Herhjemme er de humanistiske fag ofte præget af en lidt uheldig attitude, hvor en slags mindreværd på humanioras vegne blander sig med en form for forkælelse: Vi tager det mere for givet, at vi kan beskæftige os med det, vi har lyst til, fordi uddannelserne – heldigvis – er gratis. Den kobling får man gjort op med i udlandet.

I Rom ville Maria Fabricius Hansen studere renæssancenmaleren Baldassare Peruzzis brug af antikken – et tema, hun senere i sit speciale foldede ud til at handle generelt om antikken i renæssancemalerier. Projektet vakte dog en del skepsis i det internationale, men traditionstyngede miljø i Rom.

– Mange mente nok, mit brede projekt var lidt useriøst. Men jeg var jo ikke hæmmet af al for stor, tung viden om den renæssance, jeg havde hørt omtalt som en genoplivning af antikken. Jeg forventede derfor at finde en meget klassisk kunst i malerierne, men opdagede så, at der mere var tale om renæssancens idé om antikken, som var alt andet end klassisk. Kunsthistorien kunne jo ikke slås op i en bog,

så alt ældre end mands minde var sådan set antikt.

Spirende fornemmelse for forskning

Da arbejdet med specialet fortsatte i Firenze, fik Maria Fabricius Hansen kontakt med amerikanske kunsthistorikere, der delte hendes tværfaglige tilgang til kunsthistorien. De blev senere afgørende for, at hun valgte at begynde en forskeruddannelse i USA.

– Jeg fandt efterhånden ud af, at jeg havde det meget godt med at studere, så jeg besluttede at søge et ph.d.-stipendium efter min magisterkonferens. Det fik jeg ikke i første omgang, men med et Fullbright-legat og status som “Visiting Scholar” på Johns Hopkins University i Baltimor kunne jeg arbejde med mit projekt og følge en undervisning, som bød på kurser i retorik og litteratur i renæssancen og andet, som ikke var snævert kunsthistorisk. Og der mødte jeg også en god kerne af fremstående forskere i renæssance og moderne kunst, så det var meget inspirerende, fortæller Maria Fabricius Hansen, der året efter fik et ph.d.-stipendium fra Det Humanistiske Forskningsråd.

– Jeg tror, det var i løbet af tiden i USA, jeg begyndte at tænke på en karriere på et universitet i stedet for den museumsverden, der i hele min studietid sådan set var det mest naturlige. Mine medstuderende derovre sigtede jo alle mod universitetet.

Opgør med renæssancen

Og efter nogle magre år begyndte danske universiteter igen at slå stillinger op, da Maria Fabricius Hansen i 1997 forsvarede sin ph.d.-afhandling om ruinbilleder, der gør op med en del konventioner om renæssancen.

– Renæssancen var rigtig god til at etablere en myte om sig selv som begyndelsen på den moderne tid med en ny kunst med inspiration fra antikken. Der er dog grænser for, hvor antikt det overhovedet er, hvad de maler eller laver i deres skulpturer og bygninger. Desuden er mange af periodens påståede fornyelser i fuld gang allerede et par århundreder tidligere. Jeg er ikke den eneste, der i dag mener det, men i kunsthistorien om renæssancen vil jeg nok mene, at det var en erkendelse, man kunne tage mere alvorligt, end det fortsat bliver gjort ude i verden, siger Maria Fabricius Hansen om afhandlingen, der med titlen *Ruinbilleder* udkom på Tiderne Skifter samme dag, hun fødte sit første barn. Forlaget valgte hun, fordi det havde god kontakt med et engelsk forlag, hvor hun gerne ville udgive en engelsksproget udgave.

– Desværre gik samarbejdet mellem de to forlag i vasken. Selvom jeg er meget glad for den danske udgave, så fortryder jeg da i dag, at jeg ikke valgte at skrive bogen på engelsk. Jeg forsøgte at få amerikanske og engelske forlag til at tage den, men de har så mange engelsksprogede manuskripter at vælge mellem, så de ville ikke ulejlige sig med at oversætte. Og selv sad jeg jo fordybet i det projekt, som skulle blive min disputats. Derfor valgte jeg også at skrive og udgive dén på engelsk med det samme for at komme ud over det problem, forklarer Maria Fabricius Hansen.

En disputats fødes

Disputatsen udsprang af en undren over et fænomen, som Maria Fabricius Hansen stødte på, da hun gik rundt i Rom for at blive klogere på renæssancens brug af antikken.

– Jeg syntes, jeg også måtte se på, hvordan middelalderen havde forholdt sig til antikken, og opdagede, hvor meget genbrug af antikken der er i bygningerne – f.eks. kirker opført med antikke søjler. Uden at have nogen speciel hensigt med det på det tidspunkt syntes jeg, det var et fascinerende materiale. Det undrede mig, at man kunne have den åbenlyse genbrug af antikken også i middelalderen, hvor jeg troede, man lagde afstand til det, der var forbundet med det hedenske.

Spolier kalder kunsthistorikerne genbrugsfænomenet, som viste sig at være oppe i tiden. Men i det væld af bygningsarkæologiske redegørelser, hun stødte på, savnede Maria Fabricius Hansen den mere analytiske og tolkende

tilgang. Så hun satte sig for at undersøge, hvad det overhovedet betyder, at man i middelalderen genbrugte og indarbejdede antikke dele i en ny kristen struktur.

– Jeg troede jo, det var ren destruktion, når man rev en antik bygning ned for at bygge en kirke. Men den praksis viste en stor respekt for det gamle og et ønske om at optage det på en ny måde i en ny tid. Gradvist gik det op for mig, at kristendommens store gennemslagskraft skyldes, at den har været i stand til at optage så meget af fortiden i sig. Og så er det en vigtig pointe, at det også giver stor politisk autoritet at overtage materiale, der har tilhørt det romerske kejserrige, siger Maria Fabricius Hansen, som i nutiden ser tydelige paralleller til middelalderen.

– F.eks. er der jo en vældig interesse for at genbruge industriarkitektur frem for at bygge nyt. Dengang som nu får arkitekturen en dybere og rigere betydning ved genbrug af materialer eller bygninger.

Kunstens ny rolle

Aktuelt undersøger Maria Fabricius Hansen de uudgrundelige groteske hybridfigurer, der bliver et modefænomen i 1500-tallets vægmalerier, hvor planter, dyr, fantasisvæsener og arkitekturmotiver sammenstilles i flotte forløb af rankeværk.

– Metamorfosen af figurer i disse dekorationer er grundlæggende et skelsættende brud med antikken og middelalderen, hvor Gud eller naturen var billeddannende. Kunstneren

Maria Fabricius Hansen har en særlig forkærlighed for ruiner, som har været et tilbagevendende tema i hendes forskning.

Lars Kruse / Au-foto

går på en måde Vorherre i bedene, og vi ser begyndelsen på et moderne forhold mellem natur og kultur, forklarer hun om sine studier. Her inddrager hun også tidens havekunst, hvor fontænefigurer udhugget i klipper spiller på tvetydigheden mellem, hvad der er natur, og hvad der er kultur. Dén flydende grænse har i øvrigt paralleller inden for digitalkunsten. Maria Fabricius Hansens projekt er da også en del af forskningsnetværket “Natur, kunst og teknologi” på Institut for Æstetiske Fag.

Misforstået rollemodel

Tendensen til at lægge forskningsprojekter under fælles overskrifter er ellers ikke lige Maria Fabricius Hansens kop te.

– Naturvidenskab er blevet en lidt misforstået rollemodel for dagens humanistiske forskning. Den skal helst foregå i netværk og i grupper, så vi bruger en masse udenomstid på forskellige former for administration og på at få vores projekter til at passe ind i nogle overordnede rammer. Men det er nødvendigvis ikke sådan, vi arbejder i humanistisk forskning, fastslår kunsthistorikeren, der savner ph.d.-studiernes frihed til fordybelse.

– Min forskning trækker i virkeligheden stadig på den periode. Som ansat på universitetet er det ikke svært at få tiden til at gå med undervisning og administration, så uden et lager af gode ideer fra dengang ville jeg ikke have den nødvendige ro eller sammenhængende tid til at udfinde nye ideer, siger Maria Fabricius Hansen, der primært bruger hjemmet i København som base for sin forskning, når hun ikke underviser og vejleder i Århus.

Danske værdier

Dejlig sorgløs betegner Maria Fabricius Hansen sin tid som studerende i de ni år, det tog at få magistergraden i kunsthistorie.

– Jeg var ikke så strategisk minded, som man opfordrer de unge til at være i dag, men tog de emner, jeg fandt interessante, siger hun om den tid, der stort set formede sig som et selvstudium. Det styrkede selvstændigheden og rustede til forskerkarrieren.

– På den anden side var der også meget spild, fordi man selv skulle finde ud af det hele fra bunden. Det kunne have været mere effektivt, men så ville jeg måske have arbejdet inden for mere konventionelle baner, mener Maria Fabricius Hansen, der i foråret modtog Rigmor og Carl Holst-Knudsens Videnskabspris, som Aarhus Universitet uddeler. Ved den lejlighed betegnede rektor Lauritz B. Holm-Nielsen hende som en rollemodel, der ved siden af sit internationale perspektiv også på original vis kobler billedstudier sammen med filosofi og litteratur og i sin doktorafhandling trækker på både arkæologiske, retoriske og kirkehistoriske metoder og kilder.

Maria Fabricius Hansen mener da også, at danske kunsthistorikere nok har en større interesse for det tværfaglige, end man ser i andre lande, og kan noget, som andre ikke kan eller ikke interesserer sig for.

– I udlandet bliver man hurtigt bevidst om vores gode traditioner for tværfaglighed og frihed til at vælge emner og gribe tingene an, som man har lyst til, og forsyne sig fra alle hyl-

der faghistorisk og metodisk. Vi læser tysk åndshistorie, britiske empiriske undersøgelser og fransk mentalitetshistorie uden problemer og deltager frejdigt i konferencer i forskellige lande. Det giver en bredde, som sprogbarrierer og stærke fagtraditioner forhindrer kunsthistorikere fra andre lande i at få del i. Udlandets systemer er måske mere effektive, men også mere ensrettede. Med kravene om effektivisering herhjemme er vi ved at grave os ned i dyndet, mener Maria Fabricius Hansen, der dog ikke kan sige sig fri for anfægtelser på humanioras vegne.

– Er det her virkelig godt nok og pengene værd, spurgte jeg f.eks. mig selv i forbindelse med min ph.d.-afhandling. Men om den generelle nytte af humaniora tror jeg nok, det i stigende grad ikke kun handler om at kunne påvise en funktionsværdi. For overhovedet at kunne fungere som mennesker er det nødvendigt, vi beskæftiger os med det kulturelle. Derfor kan selv det mest besynderlige humanistiske emne have sin berettigelse.

Helge Hollesen / campus@au.dk

SERIE: EN FORSKER FORMES

Vælger man at blive forsker, eller er det snarere forskningen, der vælger en? I en interviewserie fortæller en række forskere på Aarhus Universitet om de personer, interesser og begivenheder, der har formet deres forskerkarriere.

Uudnyttet potentiale i patenter

Aarhus Universitet genererer stadig flere patenterbare opfindelser, men der kan sagtens være mere uopdaget "guld" i skufferne. Derudover skal forskere generelt være endnu mere opmærksomme på, om deres grundforskning kan udnyttes kommercielt. Også for deres egen skyld, da der både er penge at tjene og merit at få.

Lars Kruse / AU-foto

Molekylærbiologisk Institut er i gang med at patentere forskningsresultater fra disse bælgplanter, som har evnen til at danne kvælstoffikserende rodknolde. De omdanner kvælstofgas til ammonium, som planten bruger som kvælstofgødning. Den evne vil man gerne kunne overføre til planter som f.eks. byg og hvede, der skal have tilført kvælstof enten som kunstgødning eller husdyrgødning.

Ved første øjekast ser det nedslående ud, men bag tallene gemmer sig en positiv historie. Det handler om opfindelser og patenter, som Aarhus Universitets ledelse gerne ser endnu flere af, så mere forskning kan blive til konkrete produkter og affødt indtægter til både universitetet og forskerne og komme samfundet til gode.

Siden 2000 har forskere på Aarhus Universitet indberettet et markant stigende antal opfindelser til Patent- og Kontraktenheden. Hvor der i 2002 og 2003 blev indberettet henholdsvis 18 og 24 indberettede opfindelser, steg tallet i 2004 til 41. Men så faldt antallet af indberetninger til gengæld til 26 i 2005.

Tallene bekymrer imidlertid ikke Merete Raahauge, leder af Patent- og Kontraktenheden.

– Der er egentlig ikke tale om et reelt fald. 2004 var et stjerneskudsår, og det er svært at sige noget om hvorfor, mens 2005 var på det gennemsnitlige niveau. Og allerede nu kan vi se, at det i 2006 bliver rigtigt godt. Vi er allerede nu, hvor der mangler godt et par måneder af året,

på niveau med 2004, siger hun.

Ikke patent for enhver pris

I 2000 kom den lov, der fik universiteternes øjne op for at udnytte forskning til opfindelser og patenter. På Aarhus Universitet var der i begyndelsen én medarbejder på området, men i april 2004 etablerede ledelsen Patent- og Kontraktenheden – i første omgang med fire medarbejdere, og her godt to år efter er der syv til at behandle det generelt stigende antal indberetninger af opfindelser og patentsager.

– Der er sket store fremskridt. Der er langt mere bevågenhed på området fra både ledelsen og forskerne, der er kommet mange flere ressourcer til området, og vi er inde i en støt udvikling, som jeg vil betegne som succes. Men der er da stadig forbedringspotentiale, siger Merete Raahauge.

Set udefra kan det virke, som om Aarhus Universitet i allerhøjeste grad har forbedringspotentiale. Aalborg Universitet er ubestridt det universitet i Danmark, der er længst fremme på dette område, og hvor Aalborg Universitet i sin udviklingskontrakt for 2006-2008 stiler efter at komme op på knap 60 indberettede opfindelser, sætter Aarhus Universitet i sin udviklingskontrakt 35 – godt det halve – indberetninger om året som mål.

– Aalborg Universitet er meget ingeniørtungt og vil derfor have flere indberetninger, end vi har. Det er mere relevant at sammenligne os med Københavns Universitet, som har det mål at komme op på 30 indberettede opfindelser i 2008, siger Merete Raahauge og understreger, at målene for Aarhus Universitet er realistisk sat.

Svært at se muligheder

Universitetets patentudvalg, der vurderer, om universitetet skal overtage en opfindelse og være med til at udvikle det til et salgbart patent,

siger god for ca. 50 procent af de indberettede opfindelser. Et af de institutter, der er med helt fremme i forhold til at tænke i patenterbare opfindelser, er Molekylærbiologisk Institut. Det er der to grunde til, siger institutleder Erik Østergaard Jensen:

– Der har været nogle enkeltpersoner på instituttet som professor Finn Skou Pedersen, der allerede for mere end 10 år siden så ideen i at udvikle forskningsresultater i kommerciel retning, og ved at gå foran

trak han andre med sig. Desuden er biotek, hvor der endda er meget lang vej fra grundforskning til et konkret produkt i modsætning til mange af ingeniørernes opdagelser, alligevel et område, hvor man godt kan se sig selv som opfinder, og der har der tidligt været gode forbindelser til f.eks. medicinalindustrien.

Sammen med Klinisk Institut står instituttet for de fleste af universitetets indberetninger af opfindelser, men Patent- og Kontraktenheden får stadig flere henvendelser fra andre

institutter. Enheden er gået i gang med at afholde såkaldte scouting-arrangementer med patent- og kommercialiseringseksperter lokalt på institutterne. Her kan forskerne bl.a. få vurderet, om deres forskning kunne indeholde en potentiel patentmulighed. Spørgsmålet er, om der i virkeligheden ligger guld i skufferne hos forskere, som ikke er opmærksomme på muligheden.

– Det tror jeg der gør. Men det kan ofte være svært for forskerne at vurdere, om deres forskningsresultater kan udnyttes kommercielt. Derfor skal vi have den slags arrangementer, siger Erik Østergaard Jensen.

Også Merete Raahauge vurderer, at der er et uudnyttet potentiale:

– Der er nogle institutter, som det undrer mig, at vi stort set ikke hører noget fra, men hvor man godt kunne forestille sig, at der var grundlag for opfindelser. Det kan være et spørgsmål om kultur, at de institutter ikke er opmærksomme på muligheden for og relevansen af, at der er patenterbare opfindelser i deres forskning.

Ubegrundet bekymring

Erik Østergaard Jensen er enig med Merete Raahauge i, at det er et kulturspørgsmål, men han tilføjer, at det også er vigtigt, at det bliver mere meriterende at generere salgbare patenter.

– Det bør være lige så godt som en god publikation i et anerkendt tidsskrift, siger han.

Forskerens bekymring kan være, at det kræver mere arbejde og dermed tid fra anden forskning at udvikle og modne en opfindelse til et salgbart patent. Her er der dog hjælp at hente, for der er gode muligheder for at søge penge, de såkaldte proof-of-concept-midler, til f.eks. at ansætte en postdoc eller en laborant til det arbejde, så forskeren ikke behøver at slippe grundforskningen imens.

PATENT- OG KONTRAKTENHEDEN

hører under universitetets ledelsessekretariat og er en servicefunktion for alle forskere på universitetet. Det er hovedsageligt Sundhedsvidenskab og Naturvidenskab, som genererer erhvervssamarbejdsaftaler samt opfindelser og patenter.

Erhvervssamarbejdskontrakter

50 procent af enhedens arbejde består af al tænkelig juridisk bistand i forbindelse med forskningssamarbejdsaftaler mellem forskere på Aarhus Universitet og erhvervslivet i Danmark eller udlandet. Initiativet til og indholdet i erhvervssamarbejdet er forskernes ansvar. Patent- og Kontraktenheden får flere og flere henvendelser om hjælp. Det skyldes, at der overordnet set indgås flere erhvervssamarbejdskontrakter på universitetet, samt at flere forskere efterspørger hjælp hos enheden.

Opfindelser og patenter

De andre 50 procent af enhedens arbejde omhandler patentsager. Det er enhedens opgave at øge forskernes bevidsthed om opfindelsespotentiale i deres forskning, ligesom enheden – når en forsker indberetter en opfindelse – skal tage sig af alt det juridiske samt det øvrige administrative arbejde i forbindelse med eventuel patentering og kommercialisering. Patent- og Kontraktenheden indstiller i første omgang opfindelsen til universitetets patentudvalg, som tager stilling til, om universitetet vil overtage rettighederne til den pågældende opfindelse og søge om patentet på den. Hvis det sker, er det Patent- og Kontraktenheden, der arbejder videre med at få opfindelsen patenteret

og kommercialiseret, dvs. tage kontakt til virksomheder, hvis der allerede er oplagte købere af patentet, eller søger rådgivning hos kommercialiseringseksperter etc.

Baggrund og udvikling

Der har altid været et vist arbejde med kontrakter på universitetet, og det har typisk været det involverede institut eller fakultet, der selv har forestået arbejdet.

Loven om opfindelser og patenter i forhold til universiteter trådte i kraft i 2000. Efter en intern analyse i 2003-2004 af samarbejdsaftaler med erhvervslivet og patenter fra forskere på universitetet valgte ledelsen at opgradere og samle servicefunktionen på centralt hold. Det blev i april 2004 til Patent- og Kontraktenheden, som i første omgang talte fire medarbejdere og nu er oprustet med endnu tre.

Fordeling af overskud

Hvis opfindelsen bliver patenteret og solgt, får forskeren en tredjedel af overskuddet. Hvis universitetet siger nej tak, og forskeren selv patenterer og sælger sin opfindelse, får forskeren selv to tredjedele af overskuddet.

Indberetninger af opfindelser pr. år

2000	2001	2002	2003	2004	2005
11	11	18	24	41	23

Kontakt

Patent- og Kontraktenheden
Fredrik Nielsens Vej 7, bygning 1444
8000 Århus
Tlf.: 8942 6884

HVAD ER EN OPFINDELSE?

Opfindelser fra forskere vil ofte være en metode eller en proces, som kan udvikles til et produkt eller en tjenesteydelse af en virksomhed. For tiden behandler Patent- og Kontraktenheden tre opfindelser, som tilsammen kan give et indtryk af opfindelser, der gøres på universitetet:

En metode til fremstilling af termisk stabile p-type MxZn₄-xSb₃-forbindelser med termoelektriske egenskaber

Identifikation af risikogener for astma og anden allergisk/atopisk sygdom

En metode til diagnose og behandling af psykiske lidelser.

CAMPUSLIV

Jurakvinder skal skærpe ambitionerne

For mange kvindelige jurastuderende tvivler på, at de har lige så gunstige karrieremuligheder som deres mandlige medstuderende. Den tvivl vil jurastuderende Gita Mogensen til livs ved hjælp af et netværk mellem de kvindelige studerende og færdiguddannede jurister.

STUDENTERINITIATIV

Den 23-årige jurastuderende Gita Mogensen vil sætte en stopper for, at kvindelige jurastuderende tvivler på, om de overhovedet kan forfølge drømmekarrieren med deres høje uddannelse. Derfor har hun etableret et netværk for de kvindelige studerende og uddannede jurister, som kan fortælle om deres erfaringer med at få karrieren på gled og om mulighederne på arbejdsmarkedet.

– Det er helt urimeligt, at kvindelige jurastuderende bekymrer sig om karrieren, mens de mandlige ikke gør det. Kvinderne er i tvivl om, hvorvidt de kan få lederstillinger, blive partnere og få de høje lønninger, hvis de også gerne vil have børn. I stedet tænker de allerede på studiet, at de må drosle ambitionerne ned efter et par år på arbejdsmarkedet og finde et job i en offent-

lig forvaltning, hvor de kan få et “otte til fire”-job, siger 6. semester-jurastuderende Gita Mogensen.

Spild af lederpotentiale

Ved at høre de uddannedes erfaringer kan de studerende få afklaret, hvad der er myter, og hvad der er virkelighed. En af de sejlivede myter er, at det kræver en arbejdsuge på 80 timer at blive partner.

– I første omgang skal vi i netværket have klarlagt arbejdsmarkedet. Hvilke muligheder er der? Og de muligheder skal de kvindelige jurastuderende være mere bevidste om i stedet for at bekymre sig. Omvendt – hvis der er barrierer som 80-timers arbejdsuge – skal de kvindelige studerende indstille sig mentalt på, at de skal turde stille krav om en 40-45-timers arbejdsuge til jobsamtalerne. De skal i det hele taget sætte sig lige så mange og store mål for

karrieren som mandlige studerende, som tager de mål for givet, forklarer Gita Mogensen.

På spørgsmålet, om netværkstillet først og fremmest bunder i en principiel ligestillingskamp, tøver Gita Mogensen ikke et øjeblik med at sige nej:

– Jeg gør det her, fordi der er et kæmpe udviklingspotentiale i kvindelige jurister som ledere. Det chokerer mig, at 96 procent af Danmarks ledere er mænd. Jurastudiet er en oplagt lederuddannelse, og her er to tredjedele af de studerende i dag kvinder. Hvorfor bliver de så ikke ledere?

Opbakning fra erhvervslivet

Initiativet er blevet godt modtaget af både studerende og færdiguddannede.

– Jeg har fået henvendelser fra studerende, som gerne ville være

med, og vi er nu ni aktive, der er i gang med at få netværket op at køre. Og efter en omtale i *DJØF-bladet* i september har jeg fået henvendelser fra flere advokater, som gerne vil støtte op om netværket, fortæller Gita Mogensen.

Netværket vil afholde to-tre arrangementer om året, hvor de studerende ud over at høre oplæg og dele erfaringer kan danne netværk med de uddannede – og med hinanden.

– Vi skal allerede på studiet opbygge et professionelt netværk. Det har vi slet ikke i dag. Faktisk har vi ofte, når vi ikke længere er i studiegrupper, kun kontakt med en lille gruppe medstuderende, jo længere vi kommer i studierne, siger Gita Mogensen og tilføjer, at de studerende i det hele taget skal lære netværkets helt basale spilleregler:

– For eksempel skal de kvindelige jurastuderende lære at bruge visit-

kort. Dem, jeg snakker med om netværket, bliver helt overraskede, når jeg siger, at de skal huske visitkortet, men det skal være helt naturligt, at de gør opmærksom på sig selv med navn etc.

Netværket har sit første møde den 9. oktober, hvor tidligere formand i DJØF Elisabeth Kjeldsen fortæller om kvindelige juristers mulighed for at gøre karriere på arbejdsmarkedet, og Charlotte Hasseriis Iversen fra advokatfirmaet Plesner vil fortælle om, hvordan det er at være advokat i et stort advokatfirma.

Ud over arrangementerne med foredrag og erfaringsdeling vil netværket også tilbyde en mentorordning.

Man kan læse mere på www.kvindeligejurister.dk

Sys Christina Vestergaard / scv@adm.au.dk

Frivilligt arbejde, der betaler sig

Stud.mag. Jesper Thomsen, er besøgsven for en 88-årig ensom dame. Det er psykisk krævende, men den personlige belønning overskygger udfordringerne. Flere studerende melder sig som besøgsvenner hos Røde Kors.

ENGAGEMENT

– Nogle dage er jeg fuldstændig smadret, når jeg går derfra, fortæller Jesper Thomsen, frivillig besøgsven ved Røde Kors og stud.mag. i filosofi og samfundsfag på Aarhus Universitet.

Den 31-årige Jesper Thomsen har været frivillig besøgsven i et halvt år. Hans besøgsmodtager er en gammel dame på 88 år. Hun bor for sig selv i en lejlighed i midtbyen og har hverken venner eller familie. Som udgangspunkt kommer Jesper Thomsen på besøg halvanden time en gang om ugen, hvor de snakker om stort og småt over en kop kaffe.

– Hun har tendens til at vende meget til det negative, og det kan godt være hårdt i længden, forklarer han, men tilføjer med det samme:

– Det er dog ikke noget imod den glæde, jeg oplever ved at kunne tilbyde hende noget menneskelig kontakt, og jeg er sikker på, at hun også ser frem til, at jeg kommer på besøg.

Han beskriver sig selv som et politisk og socialt engageret menneske, men han har ikke altid troet på sine evner til at hjælpe et andet menneske.

Kan gøre en forskel

– Jeg har altid haft lysten til at hjælpe andre mennesker, men det er først for nylig, at jeg er begyndt at tro på, at jeg kan gøre en forskel for andre end mig selv og min nærmeste

ste omgangskreds, siger Jesper Thomsen, der begrundet sin udvikling med, at han er modnet som person.

I tråd med lysten til at hjælpe andre mennesker passer det ham også godt, at arbejdet som besøgsven foregår ansigt til ansigt.

– Her er det én person over for en anden. Man kan virkelig mærke, at man gør en forskel og giver noget af sig selv, siger Jesper Thomsen og fortsætter:

– Jeg støtter også nødhjælpsorganisationer med penge, men som besøgsven bruger jeg i langt højere grad mine personlige kræfter, end når jeg udfylder et girokort, og det føles rart.

Hos Røde Kors i Århus oplyser de, at stadig flere unge som Jesper Thomsen melder sig til at være frivillig besøgsven.

Generationskløft der trækker

Lone Schou er leder af Røde Kors' besøgstjeneste i Århus. Hun har 80 aktive besøgsvenner, hvoraf de fleste er midaldrende. Men inden for det sidste halve år er der kommet 12 nye besøgsvenner, og de er hovedsageligt studerende mellem 18 og 30 år.

– Mange unge er tiltrukket af den ældre generation, fordi den gemmer på kultur- og livshistorier, der er vidt forskellige fra den verden, de unge kender, siger besøgslederen. I starten er de ældre ofte nervøse for, om de unge gider høre på dem,

Søren Kjeldgaard / AU-foto.

Efter et liv af selvoptagede projekter, som den 31-årige filosofistuderende Jesper Thomsen udtrykker det, er det en personlig udfordring for ham at være besøgsven.

men efter et stykke tid udvikler det sig tit til nogle spændende forhold. – Jeg tror, det er, fordi de to generationers verdener er så forskellige, siger Lone Schou.

For den filosofistuderende Jesper Thomsen har rollen som besøgsven budt på en modpol til det teoretiske studium.

Teoretisk hverdag på standby

– Som filosofistuderende har jeg en tendens til at overanalysere ting, men når jeg er ude som besøgsven,

er jeg tvunget til at være nærværende og konkret, og det er en god øvelse for mig, fortæller Jesper Thomsen.

Men de praktiske erfaringer, han gør sig, spiller også godt sammen med hans interesse for filosofisk antropologi – et område, der beskæftiger sig med, hvad der fører til et godt liv.

– Hver gang jeg er sammen med min besøgsmodtager, får jeg en masse praktiske eksempler på, hvad der kan føre til et godt liv, og det

modsatte, siger Jesper Thomsen.

Lige nu har Røde Kors i Århus en række ældre, der venter på at få en besøgsven. Hvis man melder sig til den frivillige opgave, bliver man matchet efter geografisk placering og eventuelt et ønske om et bestemt køn hos begge parter.

Læs mere om besøgstjenesten i Århus på: www.aarhus.drk.dk

Martin H. Damsgaard / mhd@adm.au.dk

En videnskabelig bestseller

Aarhus Universitetsforlag vil gerne udgive flere sællerter.
En af forlagets bøger er lige blevet trykt i 25.000 eksemplarer.

Der er ingen forlag i verden, som ikke gerne vil lave en "Hr. Ferdinand". I 2003 vovede det lille danske forlag med base på Island pelsen og satsede på en kontrakt med en dengang ukendt amerikansk forfatter ved navn Dan Brown, der lige havde skrevet *Da Vinci Mysteriet*. Resten af den historie kender vi.

Der kommer næppe til at ligge en sællert i Da Vinci-klassen på bordet hos Aarhus Universitetsforlag, men det forhindrer ikke det akademiske forlag i at tænke i bestsellere. Som et synligt tegn på, at videnskab og bestsellerbegrebet ikke er hinandens uforsonlige modsætninger, har forlaget i et stykke tid haft en bestsellerliste på hjemmesiden.

Selvfølge betyder det meget for os. Det er klart, at vi har en del rent videnskabelige udgivelser, som ikke har ret stort salgspotentiale. Men de videnskabsformidlende bøger gør vi meget for at bearbejde og markedsføre, så de når bredest muligt ud. Et godt eksempel er vores Univers-serie, hvor to af bøgerne allerede er kommet i andet oplag, og en tredje er på vej til det, siger forlagsdirektør Claes Hvidbak.

Vigtig markedsføring

I Univers-serien skriver danske forskere fra hele spektret af fagområder om store emner ud fra deres specialviden. Indtil videre er fire anmelderroste bøger udkommet i serien, nemlig *Kultur*, *Sproget*, *Tid* og *Universet*. Bøgerne er udgivet på helt konventionelle vilkår uden tilskud og med forfatterhonorar, så det er vig-

"- OG ENDVIDERE ER PLASTIK
OMSLAGET I LÆDERLOOK ,
NATURLIGVIS PVC-FRIT ..."

tigt, at bøgerne kan tjene sig ind – og helst mere til.

Det er et selvstændigt kriterium for alle de bøger, vi udgiver, at de har salgspotentiale. Men den altovervejende del af markedsføringsbudgettet bruges på bøger med et særligt salgspotentiale som eksempelvis firebindsværket *Dansk Naturvidenskabs Historie*, hvor vi i efterårsmånederne vil bruge en del penge på yderligere at booste et salg, der i øvrigt – siden udgivelsen af de sidste to bind i maj måned – har været imponerende stabilt, siger Claes Hvidbak.

Ny bestseller på vej

Øverst på den nuværende bestseller-liste står typisk bøger, der er solgt som klassesæt til gymnasier og videregående uddannelser eller som bogklubsalg. Men snart overgås de alle af bogen *Tid* i Univers-serien, som lige er blevet sendt ud til alle matematiske 3.g'ere i landet. 25.000 eksemplarer. Historien er dog lidt speciel.

Vi har været så heldige at få penge fra tips- og lottomidlerne til at sende den ud. Faktisk var det undervisningsminister Bertel Haarder, der syntes så godt om initiativet, da vi fremlagde det som en måde til at fremme interessen for naturvidenskab blandt unge, at han opfordrede os til at søge midlerne, siger Claes Hvidbak, der godt ved, hvor bestsellerpotentialet er størst på "hans" marked.

Vi skal udgive flere lærebøger, fordi de typisk sælger over mange år. En bog som Hans Finks *Samfundsfilosofi* har solgt mange tusinde eksemplarer over årene. Men den slags ved de andre forlag også, og nogle af dem har været bedre end os til at sætte sig på det marked, siger forlagsdirektøren.

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Martin Luther

Om verdslig øvrighed

På dansk ved Svend Andersen

194 sider, 198 kr. Aarhus Universitetsforlag

Om verdslig øvrighed er Martin Luthers vigtigste skrift om forholdet mellem kristendom og politik. Her fremstiller han sin berømte sondring mellem de to regimer, det åndelige og det verdslige, og lægger dermed op til en klar opdeling mellem kirke og stat. Alligevel mener Luther, at den kristne i sin tro har et særligt grundlag for at involvere sig i det politiske, fordi den kristnes virke er præget af næstekærlighed og dermed er orienteret mod det menneskelige fællesskab.

Skæbne, magt og vilje

– Seks nedslag i den tidlige Nietzsche-reception

Pia Rose Bøwadt og Ole Morsing (red.)

184 sider, 189 kr. Forlaget Anis

Den 6. oktober var der Nietzsche-dag på Aarhus Universitetet. Et af afsættene til forelæsningerne var denne nye antologi, der tager udgangspunkt i Nietzsche-receptionen i Danmark og Tyskland i perioden 1888-1954.

Den tyske filosof Friedrich Nietzsche (1844-1900) frabad sig konsekvent disciple, men blev paradoksalt nok alligevel inspirationskilde for utallige forfattere, filosoffer, kunstnere, litterater og teologer i

det 20. århundrede. Med udgangspunkt i Georg Brandes forelæsninger om Nietzsche i 1888 beskæftiger antologien sig med en række danske og tyske forfattere og filosoffer, herunder navne som Karen Blixen, Harald Høffding, Martin Heidegger og Thomas Mann, der har ladet sig inspireret af Nietzsches tanker om skæbne, magt og vilje.

Selvskreven

– Om litterær selvfremskrivning

Stefan Kjerkegaard, Henrik Skov Nielsen, Kristin Ørjasæter (red.)

222 sider, 248 kr. Aarhus Universitetsforlag

Når så forskellige forfattere som Jørgen Leth, Bret Easton Ellis og Steen Steensen Blicher skriver om sex og vold med sig selv som stærkt involverede deltagere, er det så litterær fiktion eller underskrevne tilståelser?

Det seneste år har ikke mindst Jørgen Leths selvbiografi *Det uperfekte menneske* fået den diskussion helt ud i de danske dagligstuer.

En ny antologi ser nærmere på forholdet mellem værk og forfatter i krydsfeltet mellem fiktion og virkelighed. Ofte finder man for meget forfatter i fiktionen, men også for meget fiktion i selvbiografierne til, at det passer ind i gængse opfattelser og teoridannelser. Derfor må spørgsmålet om forholdet mellem værk og forfatter rejses på nye måder.

Stasi og den vesttyske terrorisme

Anne Sørensen

277 sider, 248 kr. Aarhus Universitetsforlag

Kort før den tyske genforening blev det afsløret, at den østtyske sikkerhedstjeneste Stasi siden 1980 havde givet dække og nye identiteter til 10 efter-

søgte vesttyske terrorister fra Rote Armee Fraktion. Det stod klart, at der i længere tid og på flere områder havde været kontakter hen over jerntæppet.

Bogen fortæller historien om forbindelserne mellem de røde terrorister og de regimetro østtyske Stasi-ansatte. Hvordan og hvorfor mødtes de? Hvem var de, og hvad troede de på? Hvad var deres respektive motiver?

Bogen er en forkortet og redigeret udgave af postdoc ved Historisk Afdeling Anne Sørensens ph.d.-afhandling.

Wittgenstein

– Om religion og religiøsitet

Anne-Marie Christensen (red.)

204 sider, 198 kr. Aarhus Universitetsforlag

Danskerne bliver mere og mere kritiske over for etablerede religiøse praksisser. Men samtidig søger stadigt flere mening og vejledning i traditionelle og alternative religioner.

Den nye antologi giver et overblik over filosofen Wittgensteins religionsfilosofi og teoretiske redskaber til at forstå den moderne religiøsitet. Wittgenstein mente ikke, at religiøsitet behøver en formidler som en præst, en tradition eller en kirke. Det religiøse er et personligt projekt, og derfor kan vi sagtens have religiøsitet uden religion, mente han.

Dermed kaster antologien lys over det dilemma, der møder den danske folkekirke i dag. Folkekirken ser det som sin opgave at bevare danske traditioner og institutioner, men netop det hæmmer dens mulighed for at løfte sin opgave i forhold til den troende: at etablere et rum for den enkeltes personlige religiøse stræben.

TA' BUSSEN - LINIE 888

ÅRHUS
ROSKILDE
KØBENHAVN

KUN 120 KR.

For studerende og seniorer
fra mandag til torsdag

Rejsetid ca. 3 timer.
Afgang fra Århus
rutebilstation.

Tlf. 70 210 888
Online booking:
www.linie888.dk

Abildskou A/S

NAVNE

NYE KLINISKE PROFESSORER

Metoder til at scanne hjernen udvikler sig hastigt og giver i dag mulighed for at få meget detaljerede billeder af hjernen samtidig med, at det er blevet lettere at kortlægge, hvor i hjernen de kropslige funktioner er placeret.

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet får nu tilknyttet en ekspert på området, idet overlæge **Elna-Marie Larsson**, 55 år, er ansat som klinisk professor i klinisk eksperimentel billeddannelse. Hun arbejder især med MR-scanning af hjernen ved høj magnetfeltstyrke i forbindelse med hjernetumorer, depression og demens. Professoratet er knyttet til hendes stilling som overlæge ved Radiologisk Afdeling på Aalborg Sygehus.

Elna-Marie Larsson har været ansat ved Lunds Universitetssygehus, hvor hun i fem år har ledet forskningen i neuroradiologi efter en seksårig periode som chef for den neuroradiologiske sektion. Fra 1995 til 2006 var Elna-Marie Larsson også chef for MR-funktionen i Lund. Ansættelsen i Lund blev afbrudt af et års ophold som gæstprofessor ved University of Texas og to års ansættelse ved hospitalet i Helsingborg, hvor hun byggede en MR-afdeling op.

Ledende overlæge, dr.med. **Else Marie Damsgaard** er udnævnt til klinisk professor i geriatri ved Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet.

Else Marie Damsgaard beskæftiger sig med aldersbetingede sygdomme og det komplekse sygdomsbillede, man ofte ser hos ældre mennesker. Hun har bl.a. stået for en omfattende undersøgelse, der viste, at to procent af de 60-75-årige lider af udiagnosticeret type-2-diabetes, og dokumenteret, at ældre hjemmeboende personer ofte indtager meget medicin, som deres praktiserende læge ikke har kendskab til, og at de ofte ikke tager den ordinerede medicin efter lægens forskrifter. Aktuelt står Else Marie Damsgaard i spidsen for en forskergruppe, som undersøger ældres tab af funktioner efter blodprop i hjernen.

Det kliniske professorat er knyttet til Else Marie Damsgaards stilling ved Geriatrik Afdeling, Århus Universitetshospital, Århus Sygehus, hvor hun er meget engageret i at optimere ældre patienters vej igennem sundhedssystemet. Afdelingen har bl.a. udviklet såkaldte følge-hjem-funktioner.

Som professor bliver det hendes opgave fortsat at være ideskaber og igangsætter og fremme forskningsbetingelserne for læger og ph.d.-studerende på afdelingen.

TOPFORSKER TIL ØKONOMI

De økonomistuderende kan i de kommende fem år se frem til at trække på en international kapacitet, når det gælder om at opstille modeller for f.eks. rente, aktiekurser og arbejdsløshed.

Institut for Økonomi har nemlig ansat den 65-årige finskfødte **Timo Teräsvirta**, der kommer fra en professorstilling ved Stockholm School of Economics. Timo Teräsvirta er økonometriker og beskæftiger sig med ikke-lineær modellering af økonomiske og finansielle tidsseriedata, hvor økonomiske og finansielle data indsamles over tid. De bruges efterfølgende til at teste økonomiske teorier, analysere økonomisk politik og til at udarbejde empirisk baserede

værktøjer til brug i offentlige og private virksomheder.

Timo Teräsvirtas forskning er både teoretisk og empirisk. Senest har han fokuseret på modeller, der kan forudsige intensiteten af prisændringer i finansielle markeder. De modeller er særligt vigtige i forbindelse med eksempelvis risikostyring af obligationer og aktier.

Timo Teräsvirta er D.Pol.Sc. i økonometri og har i løbet af sin karriere været ansat på universiteter i bl.a. Sverige, Californien og Australien. Han har siden 2002 været medlem af nomineringskomiteen for Nobelprisen i økonomi.

FRA BIG BANG TIL QUARK

Ved Institut for Fysik og Astronomi er lic. scient. **Jes Madsen** tiltrådt som ny professor i teoretisk astrofysik.

Den 47-årige professor forsker i grænselandet mellem astrofysik, partikelfysik, kernefysik og statistisk fysik, hvor han de senere år har koncentreret sin forskning om kvarkstof, der er et meget kompakt stof bestående af atomkernernes mindste bestanddele, kvarks.

Teoretisk udforsker han bl.a. stoffets mulige eksistens i neutronstjerner og muligheden for at finde det i den kosmiske stråling, men han arbejder også med eksperimenter i accelerators. Det har givet ham adgang til eksperimenter på Den Internationale Rumstation, hvor man søger at opfange kosmisk stråling, samt til et samarbejde med forskere på Yale Uni-

versity, hvor man håber at finde små kvarkklumper i prøver af månestøv fra Apollo 11-månelandingen.

Gennem årene har Jes Madsen også forsket i sammenhænge mellem elementarpartiklers egenskaber, Big Bang og galaksedannelse.

Jes Madsen er uddannet ved Aarhus Universitet og Nordisk Institut for Teoretisk Fysik i København og har siden 1991 været lektor ved det institut, hvor han nu er professor. Han var i en periode institutleder og har været leder af Det Naturvidenskabelige Fakultets forskeruddannelse. Siden 2003 har han været medlem af Forskningsrådet for Natur og Univers, hvor han nu er næstformand. Jes Madsen har bl.a. modtaget Rigmor og Carl Holst-Knudsens Videnskabspris og blev i 2002 indvalgt som medlem af Det Kgl. Danske Videnskabernes Selskab.

HÆDER TIL SJÆLDEN FORSKER

Professor, dr.odont. **Mogens Kilian**, Institut for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi, er blevet hædret med *Acta Odontologica Scandinavica*s store pris for enestående forskning.

Prisen på 50.000 Nkr. blev overrakt på en fælleseuropæisk kongres for tandlægeforskere i Dublin og falder sideløbende med, at Mogens Kilian som en af kun to udenlandske forskere i 2006 er blevet udnævnt til fellow af American Academy of Microbiology som anerkendelse for fremragende bidrag til mikrobiologien som videnskab og profession.

Mogens Kilian blev uddannet tandlæge fra Tandlægehøjskolen i Århus i 1968, hvor han også fik sin doktorgrad inden for mikrobiologi otte år senere. Han var gæsteforsker på University of Alabama i USA i to år og kom i 1980 tilbage til Århus, hvor han blev udnævnt til professor i oral biologi. I 1991 blev han udnævnt til

professor i medicinsk mikrobiologi ved Institut for Medicinsk Mikrobiologi og Immunologi ved Aarhus Universitet.

Mogens Kilian, der har publiceret over 150 originalartikler og mere end 60 bogkapitler, er en af de sjældne forskere, som har en forskningsmæssig baggrund inden for både mikrobiologi og immunologi, og som dækker både den medicinske og den odontologiske side af området.

FORTJENST-MEDALJE TIL SKATTET MEDARBEJDER

Ingrid Mikkelsen, kontorfuldmægtig ved Det Teologiske Fakultet, har modtaget Dronningens Fortjenstmedalje i sølv.

Den royale påskønnelse af 40 års virke i statens tjeneste blev overrakt i forbindelse med fakultetets årsfest, hvor dekan Carsten Riis fremhævede Ingrid Mikkelsen som en højt værdsat og samvittighedsfuld medarbejder.

Ingrid Mikkelsen har i de fire årtier været ansat ved fakultetet, hvor hun især har haft tilknytning til den religionsvidenskabelige del af fakultetets aktiviteter.

– Ledere på alle niveauer har nydt godt af og lært at værdsætte den samvittighedsfuldhed, som Ingrid Mikkelsen altid har udvist i forhold til enhver opgave, hun har udført, fastslog Carsten Riis. Ud over Ingrid Mikkelsens professionelle kompetencer fremhævede han også den venlighed og imødekommenhed over for både studerende og lærere, som har været karakteristisk for Ingrid Mikkelsens virke.

MEDDELELSER

Se alle opslag i fuld længde på www.au.dk/meddelelser

Redigeret af Journalkontoret, Den Centrale Administration, Ndr. Ringgade 1, 8000 Århus C, tlf. 8942 1151. Deadline onsdag kl. 12 i ulige uger. Journalkontoret forbeholder sig ret til at forkorte opslagene i den trykte avis med henvisning til, hvor der kan indhentes yderligere oplysninger. Opslag/annoncer sendes til: meddelelser@au.dk

PH.D.-GRADEN

Tildelinger

SUN

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt cand.med. **Jens Kristensen** ph.d.-graden i medicin for afhandlingen: "Experimental cardio-protection in myocardial ischemia and reperfusion assessed by sestamibi-MPI. Effects of glutamine, glutamate and erythropoietin".

SAM

Det Akademiske Råd har den 13. september 2006 tildelt **Peter Weber Hartmann** ph.d.-graden i psykologi på grundlag af afhandlingen "Investigating Spearman's Law of diminishing Returns".

FORSKNINGSSTØTTE

Det Samfundsvidenskabelige Fakultet, AU

Et antal ph.d.-stipendier og kandidatstipendier inden for økonomi og ledelse, jura, statskundskab og psykologi er ledige til besættelse pr. 1. januar 2007 eller snarest derefter. Ansøgningsfrist: 15. november 2006 kl. 12.00.

En komplet oversigt over aktuelle opslag samt opslagernes fulde ordlyd kan ses på www.samfundsvidenskab.au.dk/opslag

Det Danske Institut i Athen

Ved Det Danske Institut i Athen er der en række stipendier til rådighed til ophold i perioden 1. februar 2007 til 31. juli 2007. Stipendierne kan søges til

forskningsophold inden for Grækenlands og middelhavslændenes arkæologi, kunst og arkitektur, samt af udøvende kunstnere. Ansøgninger, der sendes i 10 eksemplarer, må være Instituttet i hænde senest den 15. oktober 2006. Se www.diathens.com

Kunstner- og forskerbolig i Italien

Lejlighed i den syditalienske kystby Ascea står til rådighed året rundt for danskere, som arbejder inden for en af kunstarterne eller en forskningsgren.

Husleje: Kr. 1000/uge, dog kr. 2000/uge i juli og august. Se mere på

KURSER

E-læringsenheden

tilbyder følgende kurser og workshops

for ansatte ved AU:

20. nov.: Digital billedbehandling og fotografering

Oplysninger og tilmelding: www.au.dk/e-learning

PERSONALESTYRELSEN

Se cirkulærene på: www.perst.dk

KONFERENCER

Local Governance in China and Denmark

Den 25.-29. oktober 2006 afholder Østasiatisk Afdeling i samarbejde med Institut for Statskundskab en konference for kinesiske og skandinaviske forskere om regeringsførelse på lokalt niveau i Kina og Danmark. Der vil være fokus på Danmark de første to dage, mens resten af konferencen vil handle om Kina. Interesserede kan henvende sig til professor, dr. phil. Stig Thøgersen, ostst@hum.au.dk, tlf. 8942 6582

Gender and religion in global perspectives

International conference on Relocating Agendas, Approaches and Practices in the 21st Century. University of Copenhagen, October 26-28, 2006.

E-mail: religion@sociology.ku.dk Further information: www.ku.dk/satsning/Religion/index.htm

BOLIG

Til leje:

Villa på 160 kvm. i Gammel Brabrand fremlejes møbleret 5.12.06 – 15.2.07 til gæstelærer eller lign. 3 vær + 2 badevæ. 2 minutters gang fra søen/Brabrandstien. Bus/Cykel til Århus C/Uni 15-20 minutter. Røgfri/husdyrfri foretrakkes. 7500 kr pr. mdr. plus forbrug. Udlejes min. en måned. Ole Schmidt 40442272 email: osc@aaarsleff.com

2-vær. lejlighed, godt 70 kvm, tæt ved Uni til leje fra 01.12.06. Fuldt møbleret. Entré, stue, spisekøkken, soveværelse, toilet/bad. Adgang til vaske-mask., tørretumbler og lidt opbevaringsplads i kælder. Hyggelig gårdhave. Kr. 6.000,-/md. incl. varme og el. Dep. 3 md. 2099 7302 email: aom@ana.au.dk

Møbleret lejlighed i villa i Risskov (vandsiden) udlejes fra 1.11.06 – 1.4.07. Køkken, alrum, stue, soveværelse og badeværelse (ialt ca. 80 kvm.). Udgang til stor terrasse og lukket have. 400 m til vandet, 50 m fra busstop og 6 km fra centrum. Husleje 6000 kr pr måned plus forholdsmæssig andel af udgiften til el og varme. 8617 4852

Attraktiv 4-værelses taglejlighed (88 kvm.) med havkig, smukt beliggende i stor villa i Marselis-kvarteret tæt på byen, skoven og vandet, fremlejes møbleret 15.jan.– 15. apr. 2007. Husleje 7.000,- inkl. forbrug og inkl. bredbånd internet, kabel-TV og gratis vask og tumbler. Ring til Mads på mobil 4019 8309 eller 8612 0024 efter kl. 17.

Boligannoncer

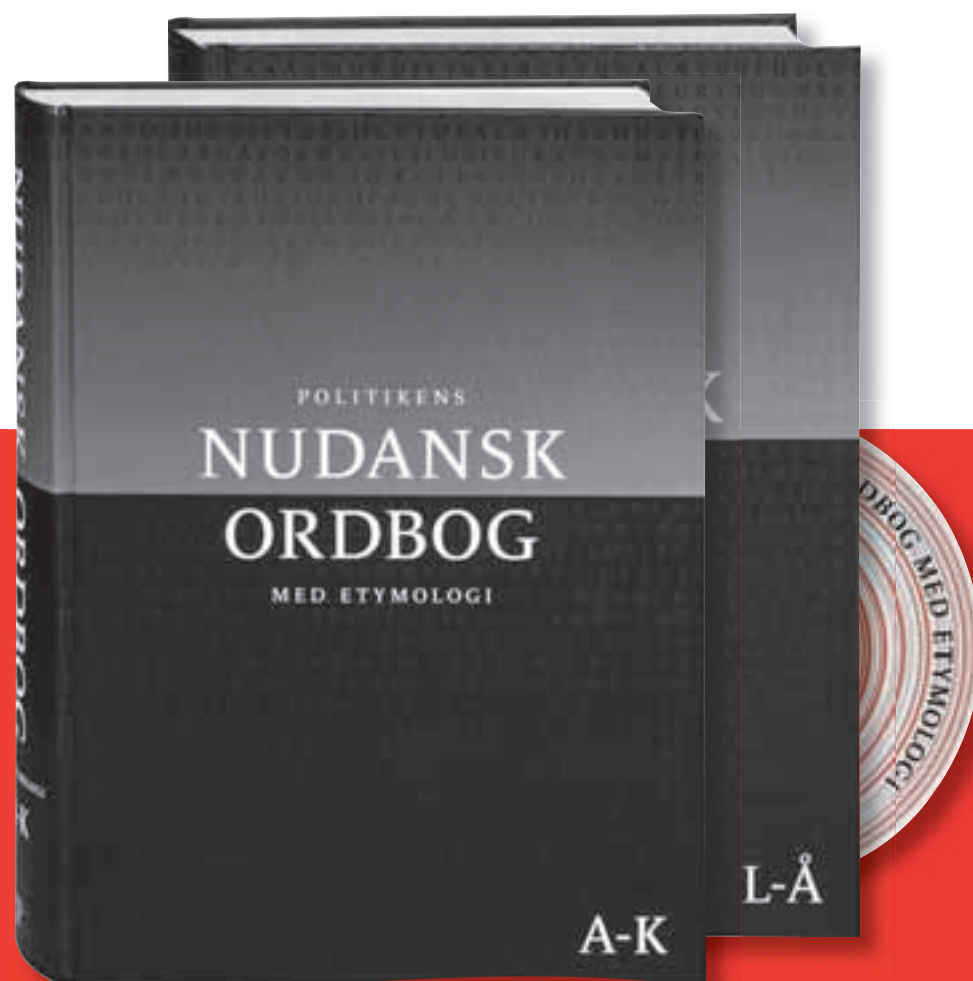
Sendes til Studenterrådet, Aarhus Universitet, Ndr. Ringgade 3, 8000 Århus C. Tlf. 8942 5464 vedlagt 50 kr. til dækning af omkostninger.

Indrykning via e-mail: sr@sr.au.dk Beløbet indbetales med angivelse af navn på 3635 - 4809 5008 45.

Annoncen kan afleveres på ovennævnte adresse.

Se også boligannoncerne på: www.sr.au.dk Her er det også muligt at indtaste sin annonce gratis. Annoncen vil være tilgængelig i tre uger.

Ordbøger du ikke kan leve uden

Med *Politikkens Nudansk Ordbog med etymologi* får du både en retskrivningsordbog og en ordbog, der giver forklaring på ordenes betydning og oprindelse. Plus faste vendinger, synonymer, oplysning om ordenes brug m.v. Med sine 100.000 ord og vendinger er *Politikkens Nudansk Ordbog* den bedste allround ordbog for brugere på højt niveau.

1632 sider i 2 bind, **kr. 499,-** inkl. cd-rom

VIND ORDBØGER FOR
2.500 KR.
på politikensforlag.dk
indtil 30.09.06

Politikkens Håndbog i Nudansk

5. udgave. Instruktive "Gør sådan"-bokse er blandt det nye i den praktiske problemløser og facitliste for alle, der bruger det danske sprog – på jobbet, i undervisningen og privat. 696 sider, **kr. 349,-**

Se alle ordbøgerne fra Politikens Forlag på politikensforlag.dk

... køb bøgerne hos din boghandler

politikensforlag.dk

KALENDER

9. – 31. OKTOBER

Oplysninger om arrangementer sendes til campus@au.dk

IVÆRK-SÆTTER	Mandag 9. KL. 13.15-17. ENTREPRENEURKURSUS Velkomst og introduktion til efterårets kursus for studerende og andre med lyst til at vide noget mere om at etablere egen videnbaseret virksomhed. Program og tilmelding: www.cfe.au.dk Finlandsgade 25. Arr: Center for Entrepreneurship.
	RELIGION & BEVIDSTHED KL. 15.15-18. SACRED AND NEURAL Religionsfilosoffen Anne Runehov om “how to relate neuroscience and theology in the search for tenable explanation of higher states of consciousness” i foredragsrækken <i>Bevidsthed og religiøs erfaring</i> . Mødelokale 2, Studenternes Hus. Arr.: Forum Teologi Naturvidenskab.
MELLEM-ØSTEN	Tirsdag 10. KL. 13.15-17. REGNSKAB OG BUDGETTER Gratis kursus i hvordan en typisk ny virksomhed er skruet sammen økonomisk. Tilmelding på www.cfe.au.dk Finlandsgade 25. Arr: Center for Entrepreneurship.
	KL. 19.30. BLODIG JORD Journalist Jacob Andersen om konflikten i Mellem-østen og Hundredårskrigen mellem jøder og arabere. Entré kr. 25. Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.
SPOUSES	Onsdag 11. KL. 10-12. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP Islamism and Freedom of Expression by Tina Maa-gaard, Department of Political Science. Faculty Club, Building 1421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej.
	MEDIER KL. 14.15. MEDIEJURA – FRA YTRINGSFRIHED TIL COPYRIGHT En af Danmarks førende eksperter i mediejura, Oluf Jørgensen, Danmarks Journalisthøjskole, om fremtidige udfordringer for pressen og emner som ytringsfrihed, terrorpakkens indvirkninger på journalistikkens rolle samt copyright i den digitale tidsalder. Store Auditorium, IT-huset, Åbogade. Arr.: Informations- og Medievidenskab.
POLITIK	KL. 16.15. INTERNATIONAL POLITISK ORDEN Lektor Lars Erslev Andersen om endelighed, grænse og styrke i studiet af international orden i efterårets foredragsrække om Religion og politik. Aud. A1, bygn. 1333. Arr.: Kritisk Profil.
	FILOSOFI KL. 19. DELEUZE: FRA EKSTENSIV FORM TIL INTENSIV BEGIVENHED – OG TILBAGE IGEN Peter Borum, ph.d., om filosoffen Gilles Deleuze. Richard Mortensen Stuen, Studenternes Hus. Arr.: Filosofisk Forening.
DET KVINDELIGE	KL. 19. MARTHA OG MARIA – DET BEKYMREDE KØN? Ved at udforske og lege med en række af de små fortællinger om Bibelens kvinder søger teolog og psykoterapeut Sofie Pedersen at indkredse det særligt kvindelige – i håb om, at det kan inspirere et moderne kvindesyn. Rødkløvervej 3. Arr.: Studentermenigheden.
	Torsdag 12. KL. 19.30. PEER GYNT – IBSENS SFINKS Ibsen var den moderne tragedies mester, men i <i>Peer Gynt</i> (1867) forsøger han sig med ironi, satire og noget, der kunne minde om post-strukturalistiske spørgsmål til identitetsbegrebet. Lektor Janek Szatkowski ser nærmere på dramaturgien og Ibsens tidlige modernisme og følger teksten gennem et par eksempler på opsætninger, senest en version udsat for stand-up. Studenternes Hus. Arr.: Studenterkredsen.

TOLERANCE & VÆRDIER	Fredag 13. KL. 10-16. GLOBALISERING OG RELIGIØS PLURALISME Temadag med religionsforskeren Vinoth Ramachandra, som taler om populære myter om religiøs pluralisme og tolerance. Sammen med sin danskfødte hustru, Karen Ramachandra, forelæser han om eftermiddagen om globaliseringens udfordringer af herskende synspunkter og værdier. Arrangementet foregår på engelsk, er åbent for alle og kræver ingen tilmelding. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Center for Multireligiøse Studier.
	TRO & MEDIER KL. 14-17. RELIGION OG MEDIER Redaktør Kåre Gade, “Folk og Kirke” på DR P1, lektor Tim Jensen, Syddansk Universitet og adjunkt Inger Lundager, Det Teologiske Fakultet, belyser mediernes formidling af tro og religion fra deres forskellige faglige vinkler. Entré kr 35. Arr.: Teologisk Forening og Religionsvidenskabelig Forening.
HISTORIE	Mandag 23. KL. 19.30. HITLERS SPISEKAMMER Historikeren Joachim Lund om dansk industri og landbrugs rolle under Den Anden Verdenskrig. Entré kr. 25. Hornung-stuen, Studenternes Hus. Arr.: Historia.
	FILOSOFI KL. 17-19. INDRE FORM Gæstelektor Dagmar Mirbach, Tübingen Universitet, holder fra den 23. til den 26. oktober en forelæsningsrække over temaet “Indre form – et nyplatonisk filosofem i det 18. århundredes æstetik”. Emner og tænkere, der vil blive taget op, er Plotin, Shaftesbury, kunstteorier i Tyskland mellem Baumgarten og romantikken samt “genopdagelsen” af Plotin omkring 1804/05. Alle forelæsninger finder sted i Nobelparken, bygn. 1467, lokale 515, og er på engelsk. Arr.: Institut for Filosofi og Idéhistorie.

IVÆRK-SÆTTER	Tirsdag 24. KL. 13.15-17 MARKEDSANALYSE Lær dit marked at kende! Er der et marked for det, jeg vil beskæftige mig med? På dette møde vil du kunne erhverve dig en viden om dine markedsmuligheder. Gratis. Tilmelding på www.cfe.au.dk Finlandsgade 25, Arr: Center for Entrepreneurship.
	NY PROFESSOR KL. 14.15. TILTRÆDELSESFORELÆSNING I forbindelse med sin tiltræden som professor i Ny Testamente forelæser Eve-Marie Becker om Patmos. Efterfølgende er der reception. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Afd. for Gammel og Ny Testamente.

SPOUSES	Onsdag 25. KL. 10-12. INTERNATIONAL SPOUSES GROUP Economics at the University of Aarhus by Per Baltzer Overgaard, School of Economics and Management. Faculty Club, Building 1421, 1st Floor, Fredrik Nielsens Vej.
	FILOSOFI & DESIGN KL. 12.15. WHAT THINGS DO Guest professor Peter-Paul Verbeek on the philosophy of technology and design, Lok 138, Adorno-bygningen, Helsingforsgade 10. Arr.: Informations- og Medievidenskab.
SEX & FILM	KL. 14.15.THE HISTORY OF SEX IN AMERICAN CINEMA Jody Pennington, Associate Professor, Dept. of English, Aarhus University, on the social and historical context that influenced changes in how sexuality has been shown on American movie screens from the 1950s to today. He will compare and contrast the way sexuality is represented in recent films such as Mike Nichols’ <i>Closer</i> (2004) and Ang Lee’s <i>Brokeback Mountain</i> (2005). Aud. 1, bygn. 1441 (Teologi). Arr.: Informations- og Medievidenskab.
	RELIGION & POLITIK KL. 16.15. BOMBEN I TURBANEN Lektor Mikael Rothstein om religion som en afgørende faktor også i en sekulær samfundsorden i efterårets foredragsrække om Religion og politik. Aud. A1, bygn. 1333. Arr.: Kritisk Profil.

AVANTGARDE	Torsdag 26. KL. 14.15. GESAMTKUNSTWERK SOM KUNSTBEGREB Forskningsadjunkt Anders Munch, Arkitektskolen i Aarhus, om helhedsvision og modernitet i avantgarden. Lok.124, Kasemen, Langelandsgade 139. Arr.: Fællesæstetisk Forskergruppe og Akademiet for Æstetikfaglig Forskeruddannelse.
	Fredag 27. KL. 14.15. TILTRÆDELSESFORELÆSNING I forbindelse med sin tiltræden som professor i Ny Testamente forelæser Eve-Marie Becker om Patmos. Efterfølgende er der reception. Det Teologiske Fakultet. Arr.: Afd. for Gammel og Ny Testamente.

IVÆRK-SÆTTER	Tirsdag 31. KL. 13.15-17 MARKEDSFØRING Hvordan overbeviser jeg andre om, at mit produkt er uundværligt? På dette kursus kan du erhverve dig viden om, hvordan du får markeret din virksomhed i markedet, så du har en chance at sælge dine produkter til dine kunder. Gratis. Finlandsgade 25. Tilmelding på www.cfe.au.dk Arr: Center for Entrepreneurship.
--------------	---

VIDENFESTIVAL FOR HJERNER & HJERTER

STUDENTERHUS ÅRHUS afvikler i denne uge den tredje videnfestival under overskriften HJERNER & HJERTER, hvor emner som fremtidens by, civilisationernes sammenstød og sandheden er til debat. Studerende har gratis adgang til arrangementerne, der alle finder sted i den gamle Toldbod, Nordhavns-gade 1. For ikke-studerende er prisen 50 kr. pr. arrangement.

Tirsdag, onsdag og torsdag kl. 21 er der på fem scener musik for hjerner og hjerter med 40 studerende fra den rytmiske linje på Det Jyske Musikkonservatorium.

Mandag 9.	KL. 16-18. POLITIKERTRÆF Debat med lokalt valgte folketingspolitikere. Mød bl.a. Eyvind Vesselbo (V), Morten Homann (SF), Tom Behnke (K) og de tre socialdemokrater René Skau Bjørnsson, Kirsten Brosbøl og Anne Marie Meldgaard.
-----------	---

KL. 20.30-22. FREMTIDENS BY- OG BOLIGRUM	Med afsæt i Århus bliver der sat spot på, hvordan byrummet spiller ind på mennesket og omvendt. Hvilke æstetiske krav kan det offentlige stille til byggeri, og hvem bestemmer, hvad der er smukt og godt? Sociologer Henrik Dahl er en af debattørerne i panelet.
--	--

Tirsdag 10.	KL. 19- 21: CIVILISATIONERNES SAMMENSTØD? Clement Kjersgaard styrer ordet i en debat om islamiseringen og demokratiseringen, Iran og atomspreddning samt den amerikanske politolog Samuel Huntingtons forudsigelse af civilisationernes sammenstød. I panelet sidder bl.a. Mehdi Mozaffari, der er professor i islamiske studier ved Institut for Statskundskab.
-------------	--

Onsdag 11	KL. 19-21: DOBBELT-BLUFF Et hæsblesende ridt gennem amerikanske westerns med en lynindføring i film og filmmusik. Deltagerne vil blive bombarderet med film- og lydclip gennem hele forløbet. Det bliver med garanti en oplevelse ud over det sædvanlige, lover arrangørerne.
-----------	---

Torsdag 12.	KL. 19-21. SANDHEDEN! Er sandheden absolut, eller afhænger den af, hvem man er, og hvor man står? Er den værd at stræbe efter, eller er alt lige godt/skidt? Kan mennesket leve uden sande idealer? Er samfundet for mangefacetteret til overhovedet at tale om sandheden? Politologen, dr.scient.pol. Jørgen Poulsen, Institut for Statskundskab, astrofysikeren, dr.scient. Steen Hannestad, Institut for Fysik og Astronomi, og filosoffen, professor Steen Wackerhausen, Afd. for Filosofi, diskuterer.
-------------	---

GRATIS FOREDRAG OM LIVET FRA BIG BANG TIL ROBOTTER

Så begynder endnu en række foredrag, hvor Det Naturvidenskabelige Fakultet inviterer til et indblik i videnskabens verden. Efterårets tema er “Liv”, som seks forskere behandler fra forskellige vinkler. Og går det som tidligere, kan de vente et stort publikum.

– Alene på vores mailliste har vi 500 interesserede, og vi har denne gang været tidligt ude i forhold til gymnasielærerne, da vi ved, mange bruger foredragene som led i deres undervisning, fortæller lektor Helge Knudsen, der tilrettelægger foredragene, som også annonceres bl.a. via Folkeuniversitetet. Helge Knudsen understreger, at arrangørerne meget gerne ser gæster fra de øvrige fakulteter til foredragene.

Tidligere foredrag har samlet omkring de 425 tilhørere, som der kan være i Søauditoriernes store auditorium. Derfor har arrangørerne denne gang forberedt video-streaming af foredrag til andre auditorier.

Naturligt nok lægges der ud med Big Bang og naturkræfternes egenskaber, som ikke skulle have udfoldet sig meget anderledes for at hindre livets opståen. Det er astrofysikeren, lektor Steen Hannestad, der tager tilhørerne med tilbage i tiden og bl.a. giver svar på, hvad naturkræfterne er, og hvordan forskerne arbejder på at lære mere om dem.

Tirsdagen efter behandler museumsinspektør Jan Gruwier Larsen fra Naturhistorisk Museum livets udvikling fra de første selvreproducerende molekyler til livet, som vi møder det i dag. Det er bl.a. en historie om mad. Som en uskreven lov i biologien lettere omskrevet siger, kommer der nogle og spiser den mad, som ligger og flyder et sted. Hvis disse nogle ikke findes, så opstår de.

I de følgende foredrag, som løbende annonceres på disse sider, vil forskere tage fat på livets kode, menneskets udvikling og udbredelse, spørgsmålet, om der er liv andre steder i kosmos, og der rundes af med en aften om kunstigt liv og kunstig intelligens. Læs mere om foredragene på www.nat.au.dk

**LIV – OFFENTLIG FOREDRAGSRÆKKE
24/10 OG FØLGENDE FEM TIRSDAGE
KL. 19-21
AUD. 1, SØAUDITORIERNE
WILHELM MEYERS ALLÉ
GRATIS ADGANG**

Fossil med spor efter et ukendt ormelignende væsen. Det har formodentlig været forsynet med et bevægeligt periskop og har gravet sig gennem de øverste lag af en havbund.

HER MÅ GÆSTERNE GERNE RØRE

Nok se, men ikke røre, byder museumsgæstens takt og tone. Men på Steno Museet bliver gæsterne i den kommende tid opfordret til både at røre, flytte om og komme med nyt til den udstilling, som er det videnskabshistoriske museums bidrag til renæssanceåret.

Her fokuserer museet på den Århus-fødte læge Ole Worm (1588-1654) og hans fascinerende kabinet med genstande fra naturen, som er overleveret i et kobberstik i bogen *Museum Wormianum*. Det viser Worms naturvidenskabelige museum, hvor hylder, kasser og skuffer bugner af sten, mineraler og konkyljer side om side med redskaber, skulpturer, udstoppede dyr og underlige naturforekomster – alt sammen genstande, som Ole Worm mente at kunne bruge i sin undervisning.

Publikum får nu mulighed for at opbygge en moderne pendant til Worms museum. Meningen er, at museumsgæster i alle aldre selv bringer genstande til hylderne i det nye “museum” i museet og her eksperimenterer med opstillingen.

– Man kan simpelthen systematisere efter sine egne behov og også fjerne genstande fra udstillingen alt efter ens hensigt med samlingen. Der er ingen rigtig eller forkert måde at gøre det på, forklarer museumsinspektør Hanne Tegthus.

Alt fra sjove strandsten til sære figurer og udsnitte sko kan indgå i udstillingen. Blot beder museet om, at genstandene forsynes med mærke og nogle oplysninger.

– Vi håber, udstillingens form giver publikum en oplevelse, der skaber dialog og sætter vores egen tid i perspektiv, siger Hanne Tegthus.

Ud over dette moderne “museum” byder udstillingen også på en tredimensionel installation af den amerikanske kunstner Rosamund Purcell, som med “Room One” fortolker *Museum Wormianum* med genstande, hun selv har samlet.

Udstillingen omfatter også en række originale portrætter af den Wormske familie, som i flere perioder har været hjemmehørende i Århus og Horsens. Portrætterne hænger normalt på Horsens Statsskole og Aarhus Katedralskole og er derfor ikke almindeligt tilgængelige.

**REFLEKSION
– OLE WORMS KABINET OG RENÆSSANCEN
STENO MUSEET
C.F. MØLLERS ALLÉ, UNIVERSITETSPARKEN
13/10-29/12
TIR-LØR KL. 9-16, SØN KL. 11-16
ENTRE KR. 45 / STUD. KR. 35**

Kobberstikket med Museum Wormianum (forrest t.v.) har inspireret til installationen “Room One”, som indgår i Steno Museets aktuelle Ole Worm-udstilling. Med tre ugers forsinkelse kunne forskningstekniker Lars Iburg-Krogh og medhjælper Mary-Ann Kromann-Andersen fra Steno Museet i sidste uge gå i gang med at opstille installationen på 4,5 x 2,5 x 2,5 m. Forsinkelsen skyldtes de amerikanske toldmyndigheder, som ville gennemgå genstandene i Rosamund Purcells værk. Kunstneren fik forbud mod at udføre flere genstande, som Steno Museet så har fundet erstatning for hos bl.a. Naturhistorisk Museum.

Søren Kjeldgaard / Au-foto

KULTURNAT PÅ UNIVERSITETET

Norske brudemarcher, gadeludere fra Pompeji, øjenkontakt med en panserflagellat samt flet og fauna i lommelygtens skær er blandt de oplevelser, museerne ved Aarhus Universitet byder ind med, når den årlige kulturnat afvikles.

De norske bryllupstoner kan man høre på Steno Museet, hvor kammerkoret Cantelina også diventerer med danske efterårssange og latinske messelied. Desuden åbner museet planetariet for børn med hang til krimier.

Antikmuseet holder aftenåbent til de to aktuelle udstillinger, hvor man dels kan studere, hvordan kødets lyster fik afløb i antikkens Pompeji, dels kan komme på en tidsrejse med afsæt i den antikke skulpturgruppe Laokoon og den fascination, den har vakt gennem tiden.

På Naturhistorisk Museum kastes der lys på mikromonstre som behårede ormelarver og væsener, der ligner rumskibene fra *Star Wars*. Fra havets dyb, hvor grænsen mellem dyr og planter er udvisket, har museet hentet encellede væsener, og til studierne af denne mikroverden har gæsterne både planktoneksperter og mikroskoper til rådighed.

Væksthusene åbner et par aftentimer for udstillingen Flet og Fauna, hvor man med lommelygte kan opleve, hvordan pileflet og plastikcollager føjer nye dimensioner til planterne i de tropiske og subtropiske omgivelser. Udstillingen byder bl.a. på insekter, padder og fugle formet af farverige indkøbsposer.

**KULTURNAT 13/10
STENO MUSEET
C.F. MØLLERS ALLÉ
HVER TIME KL. 19.30-22.30**

**ANTIKMUSEET
VICTOR ALBECKS VEJ, BYGN. 1414
FASCINATION KL. 19 OG 20
KØDETS LYST KL. 19.30 OG 20.30**

**NATURHISTORISK MUSEUM
WILHELM MEYERS ALLÉ
KL. 16-20**

**VÆKSTHUSENE
MØLLEVEJEN
KL. 19-21**

LYDE OG LYRIK

Hvad sker der, når man flytter sig ud af sit sprog og ind i et andet? Digteren Morten Søndergaard satte sig for at udforske spørgsmålet og drog for otte år siden til Italien for at gennemleve det sproglige eksperiment. Nu er han tilbage i Danmark og beretter ved Studenterkredsens årlige lyrikaften om at skrive i mellemrummet mellem modersmålet og et fremmedsprog. Det bliver også en beretning om at oversætte og den lydlige side af sprogene og lyd i det hele taget.

Morten Søndergaard har i mange sammenhænge undersøgt, hvad der foregår på lydsiden, senest i samarbejde med musikerne Schweppenhäuser/Thomsen. Under foredraget vil Morten Søndergaard spille uddrag fra det album, trioen for tiden lægger sidste hånd på. Aftenen indledes med en halv times oplæsning af forfatterens lyrik og krydres med ost og rødvin.

**MELLEM SPROGENE
DIGTEREN MORTEN SØNDERGAARD
I STUDENTERKREDSSEN
26/10 KL. 19.30
MEDL. KR. 25, ANDRE KR. 50
FOYEREN, DET TEOLOGISKE FAKULTET**

Høje, smukke, mandlige asiater er de klogeste

Intelligensforskning er et brandvarmt forskningsemne for tiden. En århusiansk psykologiprofessor har som bekendt hævdet, at mænd er klogere end kvinder, og at hvide er klogere end sorte, men at begge farver er dummere end asiater. I sidste nummer af *CAMPUS* skrev vi om en ny undersøgelse, der peger på, at høje mennesker er klogere end deres mere lavstammede artsfæller.

Her stopper det dog ikke. En to år gammel undersøgelse, der er kommet Bagsiden i hænde ved et tilfælde, viser, at der også er en positiv sammenhæng mellem skønhed og intelligens. Smukke mennesker er simpelthen klogere end grimme mennesker. Det hævder sociologerne Satoshi Kanazawa og Jody Kovar i en 17 sider lang artikel med titlen "Why Beautiful People Are More Intelligent" udgivet i tidsskriftet *Intelligence* nr. 32 i 2004.

Masser af undersøgelser viser, at folk i almindelighed anser smukke mennesker for at være mere intelligente end grimme mennesker. De fleste forskere mener, at den slags undersøgelser siger mere om folks fordomme end om intelligens, men ikke Kanazawa og Kovar. Deres argument, der er baseret på både logik for burhøns og empiri for nærsynede elefanter, lyder: Intelligente mænd opnår højere status og gifter sig med smukke kvinder, der viderefører deres gener til deres smukke og intelligente børn, som gifter sig og får børn med andre smukke og intelligente mennesker osv. osv.

Blondiner med store b ...

Kanazawa og Kovars artikel citerer utallige videnskabelige undersøgelser om emnet foretaget over de sidste 30 år rundt om i verden. Blandt tidligere opdagelser nævnes bl.a.:

– Piger fra middelklassen har højere IQ og er fysisk mere attraktive end piger fra arbejderklassen.

– Smukke børn af begge køn er klogere end mindre smukke børn.

– Et smukt ydre har en signifikant positiv effekt på løn- og uddannelsesniveau og dermed social status.

De to forskere, som desværre ikke har lagt blot et lille pasfoto ved artiklen, tager også fordommen om, at ekstremt smukke kvinder skulle være dumme, op til overvejelse.

"Vi mener ikke, at den stereotyp eksisterer overhovedet. Stereotypen er derimod, at blonde kvinder med store bryster er uintelligente, og dét kan fortsat godt være statistisk sandt," skriver de to forskere, som dermed heldigvis afviser, at vi fremover bliver nødt til at anse Pamela Anderson for at være klog.

Trækker i land

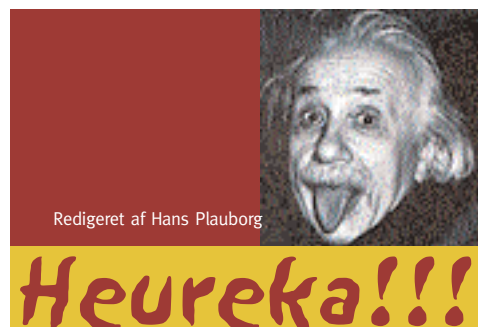
Det er hårde konklusioner, de to forskere kommer med, og måske har de også selv for-

nemmet angsten for at få et sagkyndigt udvalg vedrørende videnskabelig uredelighed pudset på sig. I hvert fald trækker de i konklusionen lidt i land:

"Vores påstand om, at smukke mennesker er mere intelligente, er rent videnskabelig (logisk og empirisk); det er ikke en forskrift for, hvordan man skal behandle eller dømme andre. Samtidig er vores teori probabilistisk, ikke deterministisk, og det tilgængelige materiale antyder, at den empiriske korrelation mellem fysisk skønhed og intelligens ... i bedste fald er beskedent."

Og på den anden side: Hvem vil egentlig gerne være klog, hvis det indebærer at være en 2,5 meter høj, mandlig asiat, der ligner Brad Pitt?

Hans Plauborg / hhp@adm.au.dk

Lyden af knasende kiks

Det er lækkersulten, der overmander os, når vi åbner køkkenskabet og stjæler en kiks, et bolsje, en ostereje eller – for sundhedsapostlenes vedkommende – et æble. Det går vi i hvert fald rundt og tror, men ny forskning fra University of Leeds tyder på noget helt andet. Den egentlige attraktion er ikke sukker og fedt, men de kraftfulde ultralydsbølger, der opstår, når vi tygger en knasende snack. Det mener Malcolm Povey, der er fysikprofessor med mad som speciale.

– Når det gælder glæden ved at spise, er lyden mindst lige så vigtig som farven og smagen. Vi ved endnu ikke helt, hvordan hjernen behandler lydinformationerne, men vi ved, at der opstår massive ultralydsbølger i hovedet, når vi spiser knasende og sprød mad, og at de mærkes som en behagelig, vibrerende fornemmelse, siger professoren.

De frivillige snack-spisere i Poveys forsøg blev bedt om at identificere og rangere sprødheden i en række fødevarer. Æbler vandt "konkurrencen" foran kiks med chips og riskager på de følgende pladser. Mennesker er ikke i stand til at høre ultralydsbølger, men Povey gætter på, at vi er genetisk disponerede for at værdsætte sprødhed som et tegn på en fødevars friskhed.

Oralsex kan give kræft

Den skræmmende nyhed kommer fra hinsidan, nærmere bestemt fra Karolinska Institutet, hvor forskere har opdaget en hidtil ukendt sammenhæng mellem livmoderhalskræft og kræft i mandlerne. Forskerholdet med professor Tina Dalianis i spidsen mener, at det er den samme seksuelt overførte virus, human papilloma virus (HPV), der er den primære årsag til begge kræftformer.

De sidste 30 år er antallet af patienter i Stockholm-området med kræft i mandlerne steget med 300 procent. I den samme periode er antallet af kræftsvulster, der er inficeret med HPV, steget fra 23 til 68 procent.

– Det har undret os, at antallet af patienter med kræft i mandlerne er eksploderet, selv om rygning, der er en vigtig årsag til denne kræftform, er faldet. Derfor tror vi, at HPV kan være den egentlige grund. Flere seksualpartnere og mere oralsex er derfor sandsynligvis en væsentlig årsag til stigningen i antallet af folk med kræft i mandlerne, siger Tina Dalianis til *Svenska Dagbladet*.

Robot med næse for Barolo

Japanske forskere har fremstillet verdens første elektromekaniske sommelier, eller på mere jordnært dansk: en robot med forstand på vin.

Det er legesyge robotologer fra NEC System Technology Research Laboratory, der har fundet på at udfordre og – hvem ved – måske en dag erstatte Robert Parkers verdensberømte næse for dyre dråber med en lille talende robot udstyret med et infrarødt spektrometer på venstre arm. Robotten affyrer infrarødt lys mod vinen og er derefter i stand til at analysere det reflekterede lys og bestemme vinens kemiske sammensætning. Efterfølgende fortæller robotten, om der er tale om en smøragtig Chardonnay, en fuldfed australsk Shiraz eller måske en strunk, aristokratisk Barolo fra Piemonte, samt hvilken mad der passer til vinen.

Robotten kan naturligvis personliggøres, så den kan genkende sin ejermands favoritdrue og anbefale variationer.

Vind bøger for 500 kr.

Hvor mange opfindelser fik Patent- og Kontraktenheden indberettet fra forskere på Aarhus Universitetet i 2004?

Blandt de indsendte svar trækker *CAMPUS* lod om et gavekort til Stakbogladen

Send sms til

2899 2577

senest mandag
den 16. oktober

Vinderne af quizen
i nummer 15 blev
Lisbeth Pedersen

Det vil tynde betydeligt ud i medarbejdere og studerende ved AU (Aarhus Universitet) i den kommende tid. Dagbladet *Information* kunne således for nylig afsløre den stærkt hemmeligholdte nyhed, at 4000 AU-soldater er på vej til den uroplagede sudanske provins Dafur.

– AU har nogle fremragende soldater, som er særdeles dygtige til fredsbevarende

missioner. Jeg er sikker på, de nok skal genetablere roen i Dafur og ære deres land, sagde forsvarsminister Søren Gade ved et ultrahemmeligt hvervekampagnemøde på AU for nylig.

Forsvarsministeren ville ikke ud med, hvem der skal lede AU-styrken, men et godt bud er universitetsdirektør Stig Møller, der er officer af reserven. /hp